

ZAKON

O ORGANIZACIJI ORGANA UPRAVE U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. OSNOVNE ODREDBE

^lan 1.

Ovim Zakonom ure|uje se organizacija i na~in funkcioniranja organa dr`avne uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) koja obuhvata: polo`aj, ulogu, ustrojstvo, ovla{tenja i obaveze u obavljanju upravnih, stru~nih i drugih poslova, me|usobne odnose organa uprave i odnos organa uprave prema gra|anima, organima izvr{ne i zakonodavne vlasti, ombudsmenima, privrednim dru{tvima i drugim pravnim licima (u daljnjem tekstu: pravno lice), kao i druga pitanja od zna~aja za organizaciju i rad organa dr`avne uprave na svim nivoima vlasti u Federaciji.

^lan 2.

Organi dr`avne uprave Federacije, kantona, grada i op}ina (u daljnjem tekstu: organi uprave) osnivaju se za obavljanje upravnih, stru~nih i drugih poslova koji se zakonom i drugim propisima stavljaju u njihovu nadle`nost.

Odre|ene upravne poslove mogu obavljati i pravna lica kada im je zakonom, odnosno odlukom op}inskog i gradskog vije}a povjereno vr{enje javnih ovla{tenja na na~in predvi|en ovim Zakonom.

^lan 3.

Organi uprave du`ni su u svom radu osigurati efikasno i potpuno ostvarivanje svih prava i sloboda gra|ana koja su predvi|ena u Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustav Federacije) i u aktima navedenim u Aneksu Ustava Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Aneks).

Organi uprave du`ni su u poslovima iz svoje nadle`nosti sarajivati sa svim me|unarodnim posmatra~kim tijelima za ljudska prava koja su osnovana za Bosnu i Hercegovinu i Federaciju, kao i sa nadzornim organima koji su osnovani na osnovu me|unarodnih dokumenata navedenih u Aneksu.

^lan 4.

Rad organa uprave zasniva se na: na~elu zakonitosti, transparentnosti, javnosti, odgovornosti, efikasnosti, ekonomi~nosti, profesionalnoj nepristrasnosti i politi~koj nezavisnosti, ukoliko za odre|ene izuzetne situacije za neke od ovih na~ela zakonom nije druga~ije odre|eno.

Organi uprave poslove uprave iz svoje nadle`nosti obavljaju samostalno u granicama ovla{tenja utvr|enih u ustavu, zakonu i drugim propisima.

^lan 5.

Nadle`nost federalnih i kantonalnih organa uprave i upravnih organizacija utvr|uje se zakonom kojim se ure|uje odre|ena upravna oblast, a nadle`nost op}inskih i gradskih organa uprave utvr|uje se odlukama op}inskog, odnosno gradskog vije}a kojima se ure|uju poslovi lokalne samouprave op}ine, odnosno grada.

Kantonalni, op}inski i gradski organi nadle`ni su da obavljaju i upravne i stru~ne poslove koji se federalnim, odnosno kantonalnim zakonom delegiraju ili prenesu na kanton, op}inu, odnosno grad.

^lan 6.

U organima uprave u ravnopravnoj upotrebi kao slu`beni jezici su: bosanski jezik, hrvatski jezik i srpski jezik.

U postupcima pred organima uprave građani se mogu slušati i drugim jezikom ukoliko ne poznaju ni jedan od službenih jezika iz stava 1. ovog člana, pri čemu se osigurava prevodilac.

Službena pisma u organima uprave su latinica i cirilica.

Član 7.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije) vrši koordinaciju, usklađivanje i usmjeravanje rada federalnih organa uprave i upravnih organizacija, kao i nadzor nad njihovim radom u skladu sa Ustavom Federacije i federalnim zakonom.

Ovlaštenja iz stava 1. ovog člana za kantonalne organe uprave i upravne organizacije vrši vlada kantona, dok ta ovlaštenja za općinske, odnosno gradske organe uprave i upravne organizacije vrši općinski načelnik, odnosno gradonačelnik.

Član 8.

Kontrola zakonitosti upravnih i drugih akata koja donose organi uprave vrši se putem upravnog nadzora koji se ostvaruje na način predviđen ovim Zakonom.

Član 9.

Zakonitost konačnih upravnih akata (rješenja) koja donose organi uprave rješavaju i upravne stvari u upravnom postupku štiti se u upravnom sporu kod nadležnog suda ako zakonom nije drugačije određeno.

II. POSLOVI ORGANA UPRAVE

1. Zajednička odredba

Član 10.

Organi uprave, iz okvira svoje nadležnosti, obavljaju sljedeće upravne i stručne poslove:

- 1) izvršavaju zakone i druge propise;
- 2) vrše upravni nadzor nad provedbom zakona i drugih propisa;
- 3) donose podzakonske propise za provedbu zakona i drugih propisa;
- 4) pripremaju propise i daju preporuke iz oblasti zakonodavstva;
- 5) daju odgovore na pitanja organa zakonodavne i izvršne vlasti i pravnih i fizičkih lica koja se odnose na njihovu nadležnost;
- 6) prate stanje u oblastima za koje su osnovani i odgovaraju za stanje u tim oblastima;
- 7) obavljaju i druge upravne i stručne poslove određene zakonom i drugim propisima.

Poslovi iz stava 1. ovog člana obavljaju se na način utvrđen u odredbama čl. od 11. do 25. ovog Zakona.

2. Izvršavanje zakona i drugih propisa

Član 11.

Izvr{avanje zakona i drugih propisa organi uprave ostvaruju putem rje{avanja upravnih stvari u upravnom postupku i obavljanjem stru~nih poslova na na~in predvi~en zakonom i drugim propisima kojima je regulirana odrejena upravna oblast.

^lan 12.

Federalni organi uprave neposredno izvr{avaju federalne zakone i druge federalne propise i osiguravaju izvr{avanje federalnih zakona i drugih federalnih propisa kojima su odrejeni poslovi iz oblasti uprave tim propisima preneseni na vr{enje kantonalnim, gradskim i op}inskim organima uprave.

Federalni organi uprave neposredno izvr{avaju i zakone i druge propise Bosne i Hercegovine kojima su odrejeni poslovi iz oblasti uprave tim propisima preneseni na vr{enje Federaciji i osiguravaju izvr{avanje tih propisa kojima su odrejeni upravni poslovi povjereni na vr{enje kantonalnim, ili gradskim, ili op}inskim organima uprave na teritoriji Federacije.

^lan 13.

Kantonalni organi uprave neposredno izvr{avaju kantonalne zakone i druge kantonalne propise, kao i upravne poslove koji se federalnim zakonom ili drugim federalnim propisom, kao i zakonom i drugim propisom Bosne i Hercegovine povjere na vr{enje kantonalnim organima uprave i osiguravaju izvr{avanje kantonalnih zakona i drugih kantonalnih propisa kojima su odrejeni upravni poslovi preneseni na vr{enje op}inskim, ili gradskim organima uprave na podru~ju kantona.

^lan 14.

Op}inski, odnosno gradski organi uprave neposredno izvr{avaju propise koje donosi op}insko, odnosno gradsko vije}e iz oblasti lokalne samouprave op}ine, odnosno grada, kao i upravne poslove koji se federalnim, odnosno kantonalnim zakonima i drugim propisima i propisima Bosne i Hercegovine prenese ili delegiraju na vr{enje op}inskim, ili gradskim organima uprave.

3. Vr{enje upravnog nadzora nad provedbom zakona i drugih propisa

^lan 15.

Organi uprave upravni nadzor ostvaruju tako {to vr{e nadzor nad provedbom zakona i drugih propisa, kao i zakonito postupanje organa uprave i pravnih lica sa javnim ovla{tenjima u obavljanju poslova iz njihove nadle`nosti.

Upravni nadzor iz stava 1. ovog ~lana obuhvata:

- 1) nadzor nad zakonito{ }u upravnih i drugih akata koja donose organi uprave kojima se rje{ava u upravnim stvarima u upravnom postupku;
- 2) nadzor nad zakonito{ }u upravnih i drugih akata koja donose pravna lica sa javnim ovla{tenjima;
- 3) inspekcijski nadzor.

^lan 16.

Nadzor nad zakonito{ }u upravnih i drugih akata koja donose organi uprave kojima se rje{ava o upravnim stvarima u upravnom postupku vr{i se putem rje{avanja u drugostepenom upravnom postupku, u skladu sa ovla{tenjima koja prema zakonu ima drugostepeni organ kada rje{ava u tom postupku.

^lan 17.

Nadzor nad zakonitostima u upravnih i drugih akata koja donose pravna lica sa javnim ovlaštenjima organa uprave vrše u odnosu na rješenja o pravima i obavezama građana i pravnih lica koja su zakonom ili odlukom gradskog, odnosno općinskog vijeća, u skladu sa zakonom, prenesena da o njima odlučuju pravna lica sa javnim ovlaštenjima.

Član 18.

Inspeksijski nadzor organa uprave, odnosno posebne uprave za inspekcije vrše tako što ostvaruju neposredan uvid u zakonitost rada, poslovanja i postupanja pravnih lica i građana u pogledu pridržavanja zakona i drugih propisa, te preduzimaju upravne i druge mjere za koje su ovlašteni zakonom, odnosno propisom gradskog, ili općinskog vijeća, kao i kontrolu zakonitog postupanja organa uprave u obavljanju upravnih poslova iz njihove nadležnosti.

Inspeksijski nadzor vrše inspekcije organa uprave, kao i inspekcije koje su posebnim zakonom organizirane u okviru posebnih uprava za inspekcije.

4. Donošenje podzakonskih propisa

Član 19.

Organi uprave donose podzakonske propise predviđene ovim Zakonom kada su na to zakonom izričito ovlašteni.

5. Pripremanje propisa i davanje preporuka iz oblasti zakonodavstva

Član 20.

Organi uprave dužni su da u poslovima iz svoje nadležnosti pripremaju zakone i druge propise kada o tome odluči organ zakonodavne ili izvršne vlasti, odnosno kada samostalno ocijene da je potrebno donijeti zakon ili drugi propis, ili treba izvršiti izmjene i dopune zakona ili drugog propisa iz oblasti za koju su nadležni.

Organi uprave imaju obavezu dati preporuku organu zakonodavne ili izvršne vlasti da je potrebno donijeti zakon ili drugi propis u određenoj upravnoj oblasti i obrazložiti ciljeve koji se žele postići donošenjem tog propisa.

Član 21.

Prilikom izrade zakona i drugih propisa organa uprave obavezni su pribavljati mišljenja od drugih organa uprave ako se tim propisima reguliraju pitanja iz nadležnosti tih organa uprave, a prema potrebi mišljenja se mogu pribavljati i od odgovarajućih stručnih ustanova i zainteresiranih pravnih lica, ako je to mišljenje od značaja za uređivanje odgovarajućih pitanja iz njihove nadležnosti.

Ako se za provođenje zakona ili drugog propisa koji se predlažu moraju osigurati određena finansijska sredstva, organi uprave obavezni su u obrazloženju tog propisa iskazati orijentacijski iznos finansijskih sredstava koja su potrebna za njegovo izvršenje i odrediti izvore iz kojih treba osigurati ta sredstva.

6. Davanje odgovora na pitanja organa zakonodavne i organa izvršne vlasti i pravnih i fizičkih lica

Član 22.

Organi uprave obavezni su pripremati i davati odgovore na pitanja organa zakonodavne, odnosno organa izvršne vlasti koja se odnose na izvršenje zakona i drugih propisa iz njihove nadležnosti, te o stanju i problemima u oblasti za koju su organi uprave osnovani, kao i davati odgovore na pitanja pravnih i fizičkih lica u vezi sa rješavanjem njihovih prava i dužnosti u upravnom postupku.

7. Praćenje stanja u oblastima za koje su organi uprave osnovani i odgovornost za stanje u tim oblastima

Član 23.

Pra}enje stanja u oblastima za koje su organi uprave osnovani odnosi se prvenstveno na stanje izvr{avanja zakona i drugih propisa, {to se utvr|uje na osnovu podataka koje sami prikupljaju na na-in predvi|en zakonom ili drugim propisom, kao i podataka koje na njihov zahtjev prikupljaju, obra|uju i dostavljaju drugi organi i pravna lica i utvr|uju stanje i nastale posljedice, te u vezi sa rje{avanjem utvr|enih problema preduzimaju mjere za koje su ovla{teni.

Na osnovu podataka iz stava 1. ovog ~lana organi uprave izra|uju analiti~ke, informativne i druge materijale koje dostavljaju nadle`nim izvr{nim i zakonodavnim organima vlasti na razmatranje u cilju upoznavanja tih organa sa stanjem u odrejenoj oblasti i potrebom preduzimanja odgovaraju}ih mjera.

^lan 24.

Organi uprave odgovorni su, u okviru svoje nadle`nosti, za stanje u oblastima za koje su osnovani i to u pogledu izvr{avanja zakona i drugih propisa i zakonitost upravnih i drugih akata koji se donose u izvr{avanju tih propisa, kao i za ta~nost i a`urnost podataka koja podnose nadle`nim zakonodavnim i izvr{nim organima vlasti i za ta~nost i a`urnost podataka o kojima, na osnovu zakona i drugog propisa, vode propisane slu`bene evidencije.

U ostvarivanju odgovornosti iz stava 1. ovog ~lana organi uprave Federacije, odnosno kantona du`ni su redovno u odre|enim vremenskim periodima informirati Vladu Federacije, odnosno vladu kantona o stanju i problemima i mjerama koje bi trebalo preduzimati, a gradski, odnosno op}inski organi uprave o tom stanju informiraju gradona~elnika, odnosno op}inskog na~elnika.

Kada se u odrejenoj oblasti ne izvr{avaju zakoni i drugi propisi, organi uprave du`ni su odmah preduzeti konkretne mjere za koje su ovla{teni, odnosno organima iz stava 2. ovog ~lana predlo`iti preduzimanje odgovaraju}ih hitnih mjera iz njihove nadle`nosti za rje{avanje tih problema u skladu sa zakonom.

^lan 25.

Ako se u analiti~kim, informativnim ili drugim materijalima koje pripremaju organi uprave zahtijevaju materijalni izdaci, organi uprave obavezni su u obrazlo`enju tih materijala iskazati orijentacijski iznos finansijskih sredstava koja su potrebna za provo|enje tih materijala i odrediti izvore iz kojih treba osigurati ta sredstva.

III. POVJERAVANJE JAVNIH OVLA{TENJA PRAVNIM LICIMA NA RJE{AVANJE

^lan 26.

Odre|eni upravni i stru~ni poslovi iz nadle`nosti organa uprave mogu se povjeravati na vr{enje pravnim licima (u daljnjem tekstu: pravna lica sa javnim ovla{tenjima) kada je to prikladno i kada se time posti`e efikasnije ostvarivanje odre|enih prava i obaveza gra|ana i pravnih lica.

Povjeravanje javnih ovla{tenja iz stava 1. ovog ~lana, vr{i se federalnim zakonom za upravne i stru~ne poslove iz nadle`nosti federalnih organa uprave, a zakonom kantona kada se radi o tim poslovima iz nadle`nosti kantonalnih organa uprave, dok se odlukom gradskog, odnosno op}inskog vije}a povjeravanje javnih ovla{tenja mo`e vr{iti za odre|ene upravne i stru~ne poslove iz djelokruga lokalne samouprave grada, odnosno op}ine.

Pravnim licima sa javnim ovla{tenjima ne mogu se povjeravati poslovi inspekcijuskog nadzora, osim stru~nih poslova koji su od zna~aja za vr{enje inspekcijuskog nadzora kao {to su ekspertize, tehni~ka ispitivanja i sl., ili su za vr{enje tih poslova potrebna posebna stru~na znanja (tehni~ka i druga struka), ili ako je potrebna primjena nau~nih ili posebnih stru~nih metoda koje se mogu osigurati samo posebnom opremom (laboratorija i dr.), a za koje u organu uprave ne postoje kadrovske, tehni~ke i druge mogu}nosti za vr{enje tih poslova.

^lan 27.

Na pravna lica sa javnim ovla{tenjima, u odnosu na vr{enje pitanja iz javnih ovla{tenja shodno se primjenjuju na~ela utvr|ena u ~lanu 4. ovog Zakona.

Zakonom, odnosno odlukom gradskog i općinskog vijeća, kojima se povjeravaju javna ovlaštenja određuje se način vršenja javnih ovlaštenja iz člana 26. ovog Zakona, kao i ovlaštenja i obaveze organa uprave u pogledu vršenja upravnog nadzora u odnosu na vršenje prenesenih javnih ovlaštenja od pravnih lica sa javnim ovlaštenjima.

Član 28.

Ako pravna lica sa javnim ovlaštenjima ne vrše povjerene poslove u skladu sa zakonom i drugim propisom, organ uprave koji vrši upravni nadzor obavezan je pisano upozoriti organ upravljanja tog pravnog lica koje vrši javna ovlaštenja i naložiti mu mjere za rješavanje tog pitanja, a prema potrebi, obavezan je preduzeti i druge mjere u okviru svojih prava i dužnosti i time osigurati da se javna ovlaštenja vrše u skladu sa zakonom i drugim propisom kojim su ta ovlaštenja povjerena.

Organ upravljanja pravnog lica sa javnim ovlaštenjima dužan je postupiti po nalogu organa uprave iz stava 1. ovog člana.

Član 29.

Upravni nadzor nad radom pravnih lica sa javnim ovlaštenjima, u vršenju upravnih poslova koji su preneseni na ta pravna lica, vrše organi uprave iz upravne oblasti i nivoa vlasti kojoj pripadaju upravni poslovi koji se vrše na osnovu javnih ovlaštenja u skladu sa ovim i drugim zakonom, odnosno odlukom gradskog i općinskog vijeća a kojom su ta ovlaštenja povjerena.

Član 30.

U vršenju upravnog nadzora nad radom pravnih lica sa javnim ovlaštenjima, u odnosu na povjerena javna ovlaštenja, nadležni organ uprave ima sljedeća prava i dužnosti:

- 1) da provodi inspekcijski nadzor i u okviru svoje nadležnosti osigura zakonito i u propisanim rokovima vršenje poslova koji se odnose na javna ovlaštenja;
- 2) da rješava po žalbama izjavljenim protiv donesenih upravnih akata u vršenju povjerenih javnih ovlaštenja kada je to utvrđeno zakonom, odnosno odlukom gradskog i općinskog vijeća;
- 3) da prema potrebi daje stručna uputstva i objašnjenja za primjenu zakona i drugih propisa koji se odnose na vršenje povjerenih javnih ovlaštenja;
- 4) da preduzima i druge mjere i vrši druga prava koja prema zakonu ima drugostepeni organ uprave u rješavanju upravnih stvari u drugostepenom upravnom postupku.

Pravna lica sa javnim ovlaštenjima dužna su najmanje jedanput godišnje podnijeti izvještaj o vršenju povjerenih javnih ovlaštenja nadležnom organu uprave koji vrši upravni nadzor nad njihovim radom i na traženje tih organa uprave dostavljati određene podatke i dokumenta koja su od značaja za vršenje upravnog nadzora u vršenju javnih ovlaštenja.

IV. OSNIVANJE ORGANA UPRAVE I UPRAVNIH ORGANIZACIJA

1. Način za osnivanje organa uprave i upravnih organizacija

a) Zajednička odredba

Član 31.

Za vršenje poslova iz člana 10. ovog Zakona osnivaju se organi uprave i upravne organizacije predviđeni ovim Zakonom.

Organi uprave osnivaju se za obavljanje upravnih, stručnih i drugih poslova (u daljnjem tekstu: upravni i stručni poslovi), a upravne organizacije osnivaju se za obavljanje stručnih i drugih poslova (u daljnjem tekstu: stručni poslovi).

b) Organi uprave

^lan 32.

Organi uprave osnivaju se na svim nivoima vlasti u Federaciji i to:

- 1) federalni organi uprave za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz nadležnosti Federacije,
- 2) kantonalni organi uprave za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz nadležnosti kantona,
- 3) općinski i gradski organi uprave za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga općine, odnosno grada.

^lan 33.

Organi uprave osnivaju se na način koji osigurava potpuno, efikasno i racionalno obavljanje svih upravnih i stručnih poslova iz okvira nadležnosti Federacije, odnosno iz nadležnosti kantona, a u općini i gradu iz okvira lokalne samouprave općine odnosno grada i efikasno ostvarivanje prava i izvršavanje obaveza građana i pravnih lica.

Organi uprave osnivaju se prema vrsti i obimu poslova i na temelju grupisanja poslova prema vrsti, složenosti i međusobnoj funkcionalnoj povezanosti, kao i sa potrebama osiguranja efikasnog rukovođenja radom organa uprave.

c) Upravne organizacije

^lan 34.

Upravne organizacije osnivaju se za obavljanje stručnih poslova koji pretežno zahtijevaju primjenu stručnih i naučnih metoda rada i sa njima povezanih upravnih poslova.

Upravne organizacije, po pravilu, osnivaju se na nivou Federacije i kantona, a, izuzetno, mogu se osnivati i u općini i gradu - općinama sa najmanje 50.000 stanovnika, ako za njihovim osnivanjem ima stvarne potrebe i ako postoje poslovi koji spadaju u nadležnost upravnih organizacija.

Upravne organizacije u općini i gradu mogu se osnovati samo pod uvjetom ako se poslovi iz stava 1. ovog člana ne mogu obavljati u okviru općinskog, odnosno gradskog organa uprave, s tim što općina i grad mogu osnovati zajedničku upravnu organizaciju ako se time postigne racionalnije i efikasnije obavljanje određenih poslova.

Zakonom, odnosno odlukom, kojima se vrši osnivanje upravnih organizacija (samostalne ili u sastavu organa uprave) može se utvrditi da upravna organizacija ima svojstvo pravnog lica.

d) Kriteriji za osnivanje organa uprave i upravnih organizacija

^lan 35.

Prilikom osnivanja organa uprave, odnosno upravnih organizacija mora se polaziti od sljedećih kriterija i to:

- 1) zajednički kriteriji koji važe za Federaciju, kanton, grad i općinu su:

a) da se broj i vrsta organa uprave i upravnih organizacija osniva isključivo prema obimu i vrsti upravnih i stručnih poslova koji su zakonom i drugim propisima stavljeni u nadležnost organa uprave, odnosno upravnih organizacija,

b) da se isti i slični upravni i stručni poslovi obavljaju u okviru jednog organa uprave, odnosno jedne upravne organizacije i tako osigura da se takvi poslovi grupiraju u okviru istog organa uprave, odnosno iste upravne organizacije;

2) posebni kriteriji koji važe samo za kanton, grad i općinu su:

a) da se poslovi iz nadležnosti Federacije koji su federalnim zakonom preneseni na vršenje kantonu, gradu ili općini stave u nadležnost onog organa uprave, odnosno upravne organizacije koji ima iste ili slične poslove u svojoj nadležnosti i tako izbjegne osnivanje posebnih organa za obavljanje prenesenih poslova ako federalnim zakonom nije drugačije određeno;

b) da broj i vrsta organa uprave i upravnih organizacija bude prilagođen broju stanovnika i ekonomskoj razvijenosti kantona, grada i općine;

c) da se, posebno u općinama sa velikim područjem i udaljenosti pojedinih naseljenih mjesta od sjedišta općine, određeni upravni poslovi iz lokalne samouprave općine organiziraju tako da se obavljaju u mjesnim zajednicama (mjesni uredi), što bi se moglo odnositi naročito na poslove koji se odnose na prijem zahtjeva stranaka, izdavanje uvjerenja i drugih isprava o podacima iz službenih evidencija koje vode općinski organi uprave i ovjeravanje isprava i slični poslovi, što se uređuje odlukom općinskog vijeća. Organiziranje takvog namjena obavljanja tih poslova može se obavljati samo u onim mjesnim zajednicama (mjesni uredi) koje imaju odgovarajući prostor, kadrove, materijalne i tehničke uvjete, s tim što obavljanje tih poslova mora biti pod neposrednim nadzorom općinskog organa uprave u čiju nadležnost spadaju ti poslovi.

2. Osnivanje organa uprave i upravnih organizacija

a) Osnivanje federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija

Član 36.

Federalni organi uprave i federalne upravne organizacije osnivaju se i ukidaju i njihov djelokrug utvrđuje federalnim zakonom o organizaciji i djelokrugu federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija u skladu sa ovim Zakonom.

Član 37.

Federalni organi uprave su federalna ministarstva i federalne uprave. Federalne uprave mogu se osnivati kao samostalne federalne uprave i kao federalne uprave u sastavu federalnog ministarstva.

Član 38.

Federalno ministarstvo osniva se za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz nadležnosti Federacije iz jedne ili više srodnih oblasti u kojima federalni organi uprave, u cjelini ili u većem obimu, neposredno izvršavaju ili osiguravaju izvršavanje federalnih zakona i drugih federalnih propisa i odgovaraju za njihovo izvršavanje.

Član 39.

Federalna uprava osniva se za obavljanje određenih upravnih i stručnih poslova čija priroda i namjena obavljanja zahtijeva posebnu organiziranost i samostalnost u radu.

Član 40.

Federalne upravne organizacije su federalni zavodi, federalne direkcije i federalne agencije.

Federalnim zakonom iz člana 36. ovog Zakona mogu se osnivati federalne upravne organizacije drugog naziva (to se konkretno određuje tim zakonom, ako je to adekvatnije materiji koja se nalazi u nadležnosti te organizacije).

Federalne upravne organizacije mogu se osnovati kao samostalne federalne upravne organizacije i kao federalne upravne organizacije u sastavu federalnog ministarstva.

Član 41.

Federalni zavod osniva se za obavljanje određenih stručnih i drugih poslova koji preteno zahtijevaju primjenu stručnih i naučnih metoda rada i sa njima povezanih upravnih poslova čija priroda i način obavljanja zahtijeva organiziranje posebnog organa i da bude samostalan u radu.

Član 42.

Federalna direkcija i federalna agencija osnivaju se za obavljanje određenih stručnih poslova preteno privrednog karaktera i sa njima povezanih upravnih poslova, čija priroda i način obavljanja zahtijevaju organiziranje posebnog organa i da bude samostalan u radu.

Član 43.

Federalne uprave i federalne upravne organizacije mogu se osnivati u sastavu federalnog ministarstva onda kada je to potrebno zbog međusobne povezanosti poslova iz nadležnosti federalnog ministarstva i federalne uprave, odnosno federalne upravne organizacije i kad je, pored određenog stepena samostalnosti u obavljanju poslova iz nadležnosti uprave, odnosno upravne organizacije potrebno osigurati da federalno ministarstvo vrši usmjeravanje i nadzor u obavljanju poslova iz nadležnosti tih uprava, odnosno organizacija.

Federalne uprave i federalne upravne organizacije iz stava 1. ovog člana samostalne su u svom radu u pogledu obavljanja svih poslova iz svoje nadležnosti, osim u pitanjima iz člana 44. ovog Zakona koja ostvaruje federalno ministarstvo u kojem se sastavu nalaze te uprave, odnosno organizacije.

Član 44.

U poslovima iz nadležnosti federalne uprave, odnosno federalne upravne organizacije koje se nalaze u sastavu federalnog ministarstva, federalni ministar donosi podzakonske propise i opće akte za izvršavanje federalnih zakona iz tih oblasti i vrši upravni nadzor nad radom te uprave, odnosno organizacije.

U vršenju upravnog nadzora iz stava 1. ovog člana nad radom uprave i radom upravne organizacije koje se nalaze u sastavu federalnog ministarstva, federalni ministar ima sljedeća ovlaštenja:

- 1) da rješava u upravnom postupku o pravnim lijekovima izjavljenim protiv upravnih akata koja donosi uprava, odnosno upravna organizacija, ako posebnim federalnim zakonom nije određeno da o tome rješava drugi organ;
- 2) da daje saglasnost na akte uprave, odnosno upravne organizacije koje oni donose izvan upravnog postupka kada je to federalnim zakonom određeno;
- 3) da traži izvještaje i obavještenja o radu uprave, odnosno upravne organizacije u vezi sa izvršavanjem poslova iz njihove nadležnosti;
- 4) da odredi izvršenje pojedinih zadataka iz nadležnosti uprave, odnosno upravne organizacije i rokove za njihovo izvršenje;
- 5) da vrši druga ovlaštenja koja su mu posebnim zakonom data u nadležnost.

Federalne uprave i federalne upravne organizacije iz stava 1. ovog člana u izvršavanju poslova iz svoje nadležnosti neposredno ostvaruju saradnju sa drugim organima uprave i pravnim licima, a odnose prema Vladi Federacije, predsjedniku i potpredsjednicima Federacije Bosne i Hercegovine i Parlamentu Federacije Bosne i

Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlament Federacije) ostvaruju putem ministra koji rukovodi federalnim ministarstvom u ~ijem se sastavu nalazi ta uprava, odnosno organizacija.

^lan 45.

Za obavljanje odre|enih upravnih i stru~nih poslova iz nadle`nosti Federacije mogu se u kantonu, gradu i op}ini osnivati podru~ne jedinice federalnih ministarstava, federalnih uprava i federalnih upravnih organizacija kao njihove organizacijske jedinice.

Podru~ne jedinice mogu se osnivati samo pod uvjetom ako je to nu`no radi efikasnijeg ili racionalnijeg obavljanja odre|enih poslova iz nadle`nosti odgovaraju}eg federalnog organa, ili organizacije iz stava 1. ovog ~lana.

Podru~ne jedinice osniva Vlada Federacije na prijedlog federalnih organa iz stava 1. ovog ~lana. Aktom o osnivanju podru~nih jedinica utvr|uje se njihova nadle`nost, podru~je na kojem djeluju, sjedi{te i druga pitanja od zna~aja za njihov rad, a bli`a razrada svih tih pitanja utvr|uju se pravilnikom o unutra{njoj organizaciji federalnog organa uprave, odnosno federalne upravne organizacije.

b) Osnivanje kantonalnih organa uprave i kantonalnih upravnih organizacija

^lan 46.

Kantonalni organi uprave i kantonalne upravne organizacije osnivaju se i ukidaju i njihov djelokrug utvr|uje kantonalnim zakonom o organizaciji i djelokrugu kantonalnih organa uprave i upravnih organizacija, u skladu sa ovim Zakonom i kantonalnim zakonom.

^lan 47.

Kantonalni organi uprave su kantonalna ministarstva i kantonalne uprave.

Kantonalne upravne organizacije su: kantonalni zavodi, kantonalne direkcije i kantonalne agencije.

Kantonalne upravne organizacije mogu se osnivati kao samostalne kantonalne upravne organizacije i kao kantonalne upravne organizacije u sastavu kantonalnog ministarstva.

^lan 48.

Odredbe ~l. 38., 39., 41. i 42. ovog Zakona primjenjuju se i u sljede}im slu~ajevima:

- 1) ~l. 38. i 39. prilikom osnivanja kantonalnih ministarstava i kantonalnih uprava, i
- 2) ~l. 41. i 42. prilikom osnivanja kantonalnih upravnih organizacija.

Odredbe ~l. 43. i 44. ovog Zakona shodno se primjenjuju i na kantonalne uprave i kantonalne upravne organizacije koje su osnovane u sastavu kantonalnog ministarstva.

c) Osnivanje op}inskih organa uprave i op}inskih upravnih organizacija

^lan 49.

Op}inski organi uprave su op}inske slu`be za upravu.

Op}inske slu`be za upravu mogu se osnivati u okviru jedinstvenog op}inskog organa uprave.

U op}ini se mogu, samo izuzetno, osnivati op}inski zavodi, op}inske direkcije i op}inske agencije kao op}inske upravne organizacije, koje mogu biti samostalne, ili u sastavu op}inske slu`be za upravu ako ima potrebe za osnivanjem tih organizacija, {to se vr{i u skladu sa odredbama ~lana 35. ovog Zakona.

Op}inski organi uprave i op}inske upravne organizacije osnivaju se i ukidaju i njihov djelokrug utvr|uje odlukom op}inskog vije}a o organizaciji i djelokrugu op}inskih organa uprave i upravnih organizacija u skladu sa ovim Zakonom i odgovaraju}im zakonom kantona.

Odnosi izme|u op}inske slu`be za upravu i op}inske upravne organizacije u sastavu op}inske slu`be za upravu ure|uju se odlukom op}inskog vije}a kojom se osnivaju te slu`be.

d) Osnivanje gradskih organa uprave i gradskih upravnih organizacija

^lan 50.

Gradski organi uprave su gradske slu`be za upravu.

Gradske slu`be za upravu mogu se osnivati u okviru jedinstvenog gradskog organa uprave.

Gradski organi uprave i gradske upravne organizacije osnivaju se i njihov djelokrug utvr|uje odlukom gradskog vije}a o organizaciji i djelokrugu gradskih organa uprave i upravnih organizacija u skladu sa ovim Zakonom i odgovaraju}im zakonom kantona.

Odlukom iz stava 3. ovog ~lana mo`e se utvrditi da gradska slu`ba za upravu ima organizacijske jedinice u op}inama na podru~ju grada, ako za tim postoje objektivni razlozi.

3. Unutra{nja organizacija organa uprave i upravnih organizacija

^lan 51.

Unutra{nja organizacija federalnih, kantonalnih, op}inskih i gradskih organa uprave i upravnih organizacija utvr|uje se pravilnikom o unutra{njoj organizaciji.

Pravilnikom o unutra{njoj organizaciji utvr|uju se naro~ito:

- 1) organizacijske jedinice i njihova nadle`nost;
- 2) sistematizacija radnih mjesta koja obuhvata: nazive radnih mjesta, opis poslova, uvjete za obavljanje poslova, vrstu djelatnosti, naziv grupe u koju spadaju poslovi, slo`enost poslova i druge elemente;
- 3) na~in rukovo|enja organom i organizacijskim jedinicama;
- 4) programiranje i planiranje poslova;
- 5) ovla{tenja i odgovornost rukovode}ih dr`avnih slu`benika u obavljanju poslova;
- 6) broj pripravnika koji se primaju u radni odnos i uvjeti za prijem pripravnika;
- 7) druga pitanja predvi|ena propisom iz ~lana 53. ovog Zakona.

Unutra{nja organizacija uprave, odnosno upravnih organizacija koje se nalaze u sastavu federalnog, odnosno kantonalnog ministarstva utvr|uje se kao poseban dio u okviru pravilnika o unutra{njoj organizaciji federalnog, odnosno kantonalnog ministarstva u ~ijem se sastavu nalaze.

Pravilnik o unutra{njoj organizaciji izra|uje se i donosi na na~in utvr|en u propisu iz ~lana 53. ovog Zakona i drugim propisima.

^lan 52.

Pravilnik o unutra{njoj organizaciji organa i organizacija iz stava 1. ~lana 51. ovog Zakona donose, i to:

- 1) rukovodilac federalnog organa uprave, odnosno federalne upravne organizacije, uz saglasnost Vlade Federacije;
- 2) rukovodilac kantonalnog organa uprave, odnosno kantonalne upravne organizacije, uz saglasnost vlade kantona;
- 3) op}inski na~elnik za op}inske organe uprave i op}inske upravne organizacije, uz saglasnost op}inskog vije}a;
- 4) gradona~elnik za gradske organe uprave i gradske upravne organizacije, uz saglasnost gradskog vije}a.

Pravilnik organa i organizacija iz stava 3. ~lana 51. ovog Zakona donosi rukovodilac federalnog, odnosno kantonalnog ministarstva na prijedlog rukovodioca uprave, odnosno upravne organizacije u sastavu ministarstva, uz saglasnost Vlade Federacije, odnosno vlade kantona.

^lan 53.

Vlada Federacije propisat }e na~ela za utvr|ivanje unutra{nje organizacije federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija, s tim {to }e se u okviru tih na~ela bli`e ure|ivati pitanja iz stava 2. ~lana 51. ovog Zakona i druga pitanja od zna~aja za organizaciju i na~in rada, kao i na~in izrade i dono{enja pravilnika.

Vlada kantona propisat }e na~ela koja }e obuhvatiti pitanja iz stava 1. ovog ~lana za utvr|ivanje unutra{nje organizacije kantonalnih organa uprave i kantonalnih upravnih organizacija i za unutra{nju organizaciju op}inskih i gradskih organa uprave i upravnih organizacija.

4. Stru~ne i druge slu`be

^lan 54.

Za obavljanje odre|enih stru~nih, tehni~kih i drugih poslova za potrebe organa uprave i upravnih organizacija mogu se osnivati stru~ne, tehni~ke i druge zajedni~ke ili samostalne slu`be, ili druga tijela.

Slu`be i druga tijela iz stava 1. ovog ~lana osnivaju sljede}i organi i to:

- 1) Vlada Federacije za svoje potrebe i potrebe federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija;
- 2) vlada kantona za svoje potrebe i potrebe kantonalnih organa uprave i kantonalnih upravnih organizacija;
- 3) op}inski na~elnik, odnosno gradona~elnik za svoje potrebe i potrebe op}inskih, odnosno gradskih organa uprave i upravnih organizacija.

Aktom o osnivanju slu`bi, ili drugih tijela iz stava 1. ovog ~lana utvr|uje se: naziv slu`be, odnosno tijela, nadle`nost, rukovo|enje, odgovornost i druga pitanja od zna~aja za organizaciju i rad slu`be, odnosno tijela, a mo`e se, ako to priroda poslova zahtijeva, odrediti da slu`ba, odnosno drugo tijelo ima svojstvo pravnog lica.

Za obavljanje odre|enih tehni~kih poslova, kao {to su ugostiteljske usluge, odr`avanje ~isto}e i drugi sli~ni poslovi mogu se anga`irati pravna lica koja se bave tim poslovima, o ~emu organi iz stava 2. ovog ~lana zaklju~uju ugovor ako je takav na~in obavljanja tih poslova racionalniji, efikasniji i ekonomi~niji.

^lan 55.

Vlada Federacije može osnivati određene službe i druga tijela za saradnju sa međunarodnim organizacijama, u skladu sa obavezama preuzetim međunarodnim ugovorima i odrediti njihov djelokrug, ovlaštenja i odgovornosti.

Prema potrebi, službe i tijela iz stava 1. ovog člana može osnivati i vlada kantona ako se radi o obavezama koje su međunarodnim ugovorom utvrđene za kanton.

V. RUKOVODENJE ORGANIMA UPRAVE I UPRAVNIM ORGANIZACIJAMA

1. Rukovođenje federalnim i kantonalnim ministarstvom

Član 56.

Federalnim, odnosno kantonalnim ministarstvom rukovodi ministar.

Ministar predstavlja i zastupa ministarstvo, organizira i osigurava zakonito i efikasno obavljanje svih poslova iz nadležnosti ministarstva, donosi podzakonske propise i druge opće i pojedinačne akte za koje je zakonom ovlašten i preduzima druge mjere za obavljanje poslova iz nadležnosti ministarstva, te odlučuje, u skladu sa zakonom, o pravima, obavezama i odgovornostima državnih službenika i namještenika iz radnog odnosa i obavlja druge poslove za koje je zakonom i drugim propisima ovlašten.

Član 57.

Ministar je obavezan, na osnovu i u okviru ustava, zakona i drugih propisa, savjesno i odgovorno vršiti povjerenu mu funkciju i lično je odgovoran za njeno vršenje, kao i za rad ministarstva kojim rukovodi.

Ministar je obavezan obavještavati organ izvršne vlasti o stanju u oblasti za koju je ministarstvo osnovano i o izvršavanju zakona, i drugih propisa, i uputa, i smjernica koje utvrdi taj organ, kao i o preduzetim mjerama i o radu ministarstva kojim rukovodi, s tim da o tim pitanjima može obavještavati i organ zakonodavne vlasti ako on to zatraži.

2. Odgovornost federalnog, odnosno kantonalnog ministra

Član 58.

Ministar je odgovoran ako se u izvršavanju svojih ovlaštenja i obaveza ne pridržava ustava, zakona i drugih propisa i općih akata, ili ako u okviru svojih nadležnosti ne osigurava provođenje zakona i drugih propisa i općih akata, ili ako iz drugih razloga postane nedostojan vršenja funkcije ministra.

Ako se utvrdi da postoji odgovornost iz stava 1. ovog člana, ministar se smjenjuje sa funkcije, a smjenjivanje ne isključuje krivično gonjenje, niti odgovornost u građanskom postupku, ako ustavom i zakonom nije drugačije određeno.

Smjenjivanje ministra sa funkcije vrši organ koji ga je, u skladu sa Ustavom Federacije, odnosno ustavom kantona, imenovao na funkciju ministra, a vrši se na način uređen posebnim zakonom.

Član 59.

Ako ministar smatra da nije u mogućnosti da uspješno vrši povjerena ovlaštenja i obaveze, odnosno da ne može preuzeti odgovornost za njihovo vršenje, ima pravo podnijeti ostavku koja se podnosi u pisanoj formi.

Federalni ministar ostavku podnosi predsjedniku Federacije Bosne i Hercegovine, a kantonalni ministar ostavku podnosi premijeru vlade kantona.

Ministar koji je podnio ostavku ostaje na dužnosti do dana kada organ iz stava 2. ovog člana prihvati ostavku.

3. Rukovođenje federalnom i kantonalnom upravom i upravnom organizacijom

^lan 60.

Radom federalne, odnosno kantonalne uprave i upravne organizacije rukovodi direktor.

Direktor predstavlja i zastupa upravu, odnosno upravnu organizaciju i organizira i osigurava obavljanje svih poslova iz nadle`nosti uprave, odnosno upravne organizacije.

Direktor samostalne uprave, odnosno samostalne upravne organizacije u rukovo|enju tom upravom, odnosno organizacijom ima prava i obaveze utvr|ene u odredbama ~1. 56. i 57. ovog Zakona.

Direktor uprave, odnosno upravne organizacije koje se nalaze u sastavu federalnog, odnosno kantonalnog ministarstva ovla{tenja u rukovo|enju upravom, odnosno organizacijom, utvr|ena u odredbama st. od 1. do 3. ovog ~lana, ostvaruje samostalno, osim u pitanjima koja su utvr|ena u odredbama ~lana 44. ovog Zakona.

^lan 61.

Direktor uprave, odnosno upravne organizacije za svoj rad i rad uprave, odnosno upravne organizacije kojom rukovodi odgovoran je i to:

- 1) direktor samostalne federalne uprave, odnosno samostalne federalne upravne organizacije - Vladi Federacije;
- 2) direktor federalne uprave, odnosno federalne upravne organizacije u sastavu federalnog ministarstva - federalnom ministru i Vladi Federacije;
- 3) direktor samostalne kantonalne uprave, odnosno samostalne kantonalne upravne organizacije - vladi kantona;
- 4) direktor kantonalne uprave, odnosno kantonalne upravne organizacije u sastavu kantonalnog ministarstva - kantonalnom ministru i vladi kantona.

4. Rukovo|enje op}inskim, odnosno gradskim organima uprave i upravnim organizacijama

^lan 62.

Op}inski na~elnik rukovodi svim op}inskim slu`bama za upravu i upravnim organizacijama, a gradona~elnik svim gradskim slu`bama za upravu i gradskim upravnim organizacijama i u tom pogledu ima ovla{tenja utvr|ena ustavom, zakonom, statutom op}ine, odnosno grada i drugim propisima.

Radom op}inske, odnosno gradske slu`be za upravu neposredno rukovodi pomo}nik op}inskog na~elnika, odnosno pomo}nik gradona~elnika sa ovla{tenjima koja na njega prenese op}inski na~elnik, odnosno gradona~elnik.

Radom op}inske, odnosno gradske upravne organizacije rukovodi direktor u skladu sa propisom gradskog, odnosno op}inskog vije}a kojim se osniva upravna organizacija..

Op}inski na~elnik je obavezan da na osnovu ustava, zakona i statuta op}ine savjesno i odgovorno obavlja povjerenu mu funkciju i li~no je odgovoran za njeno obavljanje kao i za rad slu`bi kojima rukovodi.

5. Rukovode}i dr`avni slu`benici u organima uprave i upravnim organizacijama

^lan 63.

Rukovode}i dr`avni slu`benici u organima uprave i upravnim organizacijama na svim nivoima vlasti u Federaciji su:

- 1) direktor samostalne uprave i samostalne upravne organizacije;

- 2) sekretar organa uprave i upravne organizacije;
- 3) direktor uprave i upravne organizacije u sastavu organa uprave;
- 4) pomoćnik rukovodioca organa uprave i upravne organizacije;
- 5) glavni federalni i glavni kantonalni inspektori, odnosno glavni općinski inspektori.

Rukovodeći državni službenici iz stava 1. ovog člana pomažu rukovodiocu organa uprave i upravne organizacije u rukovođenju osnovnim organizacijskim jedinicama i neposredno obavljaju poslove utvrđene zakonom, drugim propisima i pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.

Radna mjesta rukovodećih državnih službenika utvrđuju se pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji organa uprave i upravne organizacije.

Rukovodioci organa državne službe mogu imati savjetnike koji nemaju status državnog službenika, a njih se radna mjesta utvrđuju pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.

Član 64.

Direktora samostalne federalne uprave i samostalne federalne upravne organizacije postavlja Vlada Federacije, a rukovodioca samostalne kantonalne uprave i samostalne kantonalne upravne organizacije imenuje vlada kantona, u skladu sa Zakonom o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 29/03, 23/04 i 54/04), (u daljnjem tekstu: Zakon o državnoj službi).

Rukovodeće državne službenike iz člana 63. stav 1. tač. od 2. do 5. ovog Zakona, postavlja na radno mjesto rukovodilac federalnog, odnosno kantonalnog organa uprave, odnosno rukovodilac federalne, odnosno kantonalne upravne organizacije, u skladu sa Zakonom o državnoj službi, ukoliko za rukovodioca uprave i upravne organizacije u sastavu federalnog, odnosno u sastavu kantonalnog ministarstva posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Rukovodeće državne službenike u općinskim i gradskim organima uprave i upravnim organizacijama imenuje općinski načelnik, odnosno gradonačelnik, u skladu sa Zakonom o državnoj službi.

Član 65.

Rukovodeći državni službenici u obavljanju poslova radnog mjesta na koje su postavljeni imaju ovlaštenja utvrđena zakonom, podzakonskim propisima i pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.

Rukovodilac samostalne federalne uprave i samostalne federalne upravne organizacije odgovara Vladi Federacije, a rukovodilac samostalne kantonalne uprave, odnosno samostalne kantonalne upravne organizacije odgovara vladi kantona.

Rukovodilac federalne uprave i federalne upravne organizacije koje se nalaze u sastavu federalnog ministarstva za svoj rad i rad uprave, odnosno upravne organizacije kojom rukovodi odgovara ministru i Vladi Federacije, a rukovodilac uprave i upravne organizacije u sastavu kantonalnog ministarstva odgovara ministru i vladi kantona.

Rukovodeći državni službenici, osim rukovodioca samostalne uprave i samostalne upravne organizacije, za svoj rad i rad organizacijske jedinice kojom rukovode odgovaraju rukovodiocu organa uprave, odnosno rukovodiocu upravne organizacije.

Rukovodeći državni službenici u općinskim i gradskim organima uprave i upravnim organizacijama za svoj rad i rad organa uprave, odnosno rad upravne organizacije kojima rukovode odgovaraju općinskom načelniku, odnosno gradonačelniku.

VI. PODZAKONSKI PROPISI I DRUGI AKTI KOJE DONOSE ORGANI UPRAVE I UPRAVNE ORGANIZACIJE

1. Podzakonski propisi koje donose federalni i kantonalni organi uprave i upravne organizacije

^lan 66.

Federalni i kantonalni organi uprave i samostalne upravne organizacije mogu donositi podzakonske propise iz svoje nadle`nosti u cilju omogu}avanja izvr{avanja zakona i drugih propisa za koje su zadu`eni.

Organi uprave i upravne organizacije iz stava 1. ovog ~lana mogu donositi sljede}e podzakonske propise: pravilnik kao provedbeni propis i uputstvo, instrukciju i naredbu kao op}e akte.

Izuzetno, posebnim zakonom mo`e se predvidjeti druga~iji naziv podzakonskog propisa, ako je to adekvatnije prirodni materije koja se treba urediti tim propisom (metodologija i sl.).

^lan 67.

Organi uprave i upravne organizacije iz stava 1. ~lana 66. ovog Zakona mogu donositi podzakonske propise samo onda kada su za to izri~ito ovla{teni zakonom i u granicama ovla{tenja datih u tom zakonu.

Kada se zakonom daje ovla{tenje za dono{enje podzakonskog propisa moraju se bli`e odrediti pitanja koja }e se tim propisom regulirati i utvrditi rok u kojem se taj propis treba donijeti.

Podzakonske propise donose rukovodioci organa uprave, odnosno rukovodioci upravnih organizacija.

^lan 68.

Pravilnikom se bli`e razra|uju pojedine odredbe federalnog, odnosno kantonalnog zakona radi osiguranja uvjeta za odgovaraju}u primjenu tog zakona.

Uputstvom se bli`e propisuje na~in izvr{avanja odre|enih upravnih i stru~nih poslova koji se odnose na pojedina pitanja utvr|ena zakonom.

Instrukcijom se utvr|uju pravila i upute o na~inu obavljanja pojedinih upravnih i stru~nih poslova od organa uprave i upravnih organizacija, odnosno pravnih lica sa javnim ovla{tenjima u provedbi i primjeni zakona i drugih propisa.

Naredbom se nare|uje, ili zabranjuje postupanje u odre|enoj situaciji koja ima op}i zna~aj.

Op}im aktom iz stava 3. ~lana 66. ovog Zakona, koji je predvi|en posebnim zakonom, ure|uju se pitanja koja su predvi|ena u zakonskom osnovu za dono{enje tog op}eg akta.

Podzakonski propisi iz st. 2. i 3. ~lana 66. ovog Zakona, koji su doneseni na osnovu federalnog zakona, objavljuju se u "Slu`benim novinama Federacije BiH", a podzakonski propisi koji su doneseni na osnovu kantonalnog zakona objavljuju se u slu`benom glasilu kantona.

2. Op}i akti koje donosi op}inski na~elnik, odnosno gradona~elnik

^lan 69.

Op}inski na~elnik, odnosno gradona~elnik mo`e donositi op}e akte za izvr{avanje propisa koje donosi op}insko, odnosno gradsko vije}e iz oblasti lokalne samouprave op}ine, odnosno grada kada su za to ovla{teni tim propisima.

Vrste op}ih akata iz stava 1. ovog ~lana i na~in njihovog dono{enja ure|uju se statutom op}ine, odnosno statutom grada.

Op}i akti iz stava 1. ovog ~lana objavljuju se u slu`benim novinama grada, odnosno op}ine.

3. Pojedina~ni akti koje donose organi uprave i upravne organizacije

^lan 70.

Organi uprave i upravne organizacije na svim nivoima vlasti u obavljanju poslova iz svoje nadle`nosti, koji se odnose na upravno rje{avanje i rje{avanje o pravima, du`nostima i odgovornosti dr`avnih slu`benika i namje{tenika iz radnog odnosa, kao i u drugim pojedina~nim stvarima, donose rje{enja, zaklju~ke i druge pojedina~ne akte, predvi|ene posebnim propisom.

Pojedina~ne akte iz stava 1. ovog ~lana donosi rukovodilac organa uprave, odnosno upravne organizacije, a u op}ini - op}inski na~elnik, odnosno u gradu - gradona~elnik.

Rukovodioci iz stava 2. ovog ~lana mogu ovlastiti rukovode}e dr`avne slu`benike, ili druge dr`avne slu`benike da donose pojedina~ne akte za odredjena pitanja iz stava 1. ovog ~lana o ~emu su du`ni donijeti pisano rje{enje.

VII. OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLE@NOSTI ORGANA UPRAVE I UPRAVNIH ORGANIZACIJA I RADNI ODNOSI U TIM ORGANIMA I ORGANIZACIJAMA

^lan 71.

Poslovi koji spadaju u nadle`nost organa uprave i upravnih organizacija su:

- 1) poslovi osnovnih djelatnosti,
- 2) poslovi administrativno-tehni~kih i pomo}nih djelatnosti (dopunski poslovi osnovne djelatnosti i poslovi pomo}ne djelatnosti).

Vrsta, slo`enost i sadr`aj poslova iz stava 1. ovog ~lana i uvjeti za njihovo obavljanje ure|uju se posebnim federalnim propisom, u skladu sa federalnim zakonom kojim se ure|uje radno-pravni status dr`avnih slu`benika i namje{tenika.

Poslove osnovne djelatnosti vr{e rukovode}i i ostali dr`avni slu`benici visoke {kolske spreme, a dopunske poslove osnovne djelatnosti i poslove pomo}ne djelatnosti vr{e namje{tenici vi{e, srednje i ni`e {kolske spreme.

^lan 72.

Polo`aj, prava, du`nosti i odgovornost, kao i pla}e i druga materijalna prava iz radnog odnosa i u vezi sa radnim odnosom dr`avnih slu`benika i namje{tenika u organima uprave i upravnim organizacijama, ure|uju se posebnim federalnim zakonima o radno-pravnom statusu slu`benika, odnosno namje{tenika.

^lan 73.

Ako do|e do ukidanja organa uprave ili upravne organizacije, ili do preno{enja odre|enih poslova iz nadle`nosti jednog organa uprave ili upravne organizacije u nadle`nost drugog organa uprave ili upravne organizacije, u tom slu~aju organ uprave ili upravna organizacija koji preuzima poslove ukinutog organa, odnosno koji preuzima odredjene poslove iz nadle`nosti drugog organa ili upravne organizacije, preuzima i dr`avne slu`benike i namje{tenike koji su radili na tim poslovima do dana ukidanja organa, odnosno do dana preno{enja poslova.

Radno-pravni status dr`avnih slu`benika i namje{tenika iz stava 1. ovog ~lana rje{ava se prema pravilniku o unutra{noj organizaciji organa uprave i upravne organizacije koji preuzimaju poslove ukinutog organa uprave i

upravne organizacije, odnosno određene poslove iz nadležnosti drugog organa uprave ili upravne organizacije. Pitanje prekobrojnih državnih službenika i namještenika rješava se prema zakonu kojim je reguliran radno-pravni status državnih službenika, odnosno namještenika.

VIII. ODNOS ORGANA UPRAVE PREMA GRAĐANIMA

Član 74.

Organi uprave koji su nadležni za rješavanje zahtjeva građana u prvostepenom i drugostepenom upravnom postupku, a koji se odnose na ostvarivanje njihovih prava i pravnih interesa, ili izvršavanje zakonom predviđenih obaveza, dužni su te zahtjeve rješavati u skladu sa zakonom i drugim propisima i u rokovima propisanim zakonom.

Pri rješavanju zahtjeva iz stava 1. ovog člana organi uprave dužni su u kontaktima sa građanima postupati na način da se u svakoj situaciji poštuju dostojanstvo ljudske ličnosti i njihov moralni integritet.

Član 75.

U ostvarivanju prava građana organi uprave dužni su osigurati uvjete da građani mogu na efikasan, brz i jednostavan način ostvarivati svoja prava i izvršavati obaveze kod tih organa i u tom cilju organi uprave dužni su građanima pružiti potrebnu pravnu pomoć i davati odgovarajuća objašnjenja i upute za ostvarivanje njihovih prava i obaveza.

Član 76.

Ako državni službenici u organima uprave zahtjeve građana ne rješavaju u propisanim rokovima, ili od građana traže nepotrebne i suvišne dokaze, ili traže dokaze koje su, prema odredbi stava 1. člana 74. ovog Zakona, oni dužni pribavljati po službenoj dužnosti, ili ako na bilo koji drugi način odugovlače sa rješavanjem zahtjeva građana, ili onemogućavaju efikasno i brzo rješavanje podnesenih zahtjeva, građani imaju pravo da u vezi sa takvim ponašanjem državnih službenika podnesu predstavke i pritužbe rukovodiocu organa uprave, a u općini - općinskom načelniku, odnosno u gradu - gradonačelniku.

Rukovodilac organa uprave iz stava 1. ovog člana obavezan je odmah, a najkasnije u roku od pet dana od dana prijema predstavke ili pritužbe, ispitati tu predstavku ili pritužbu i ako utvrdi da je osnovana, dužan je preduzeti zakonom predviđene mjere (pokrenuti disciplinski postupak ili preduzeti druge mjere) prema državnom službeniku na čiji se rad predstavka ili pritužba odnosi i istovremeno podnosiocu predstavke ili pritužbe obavezno dostaviti pisani odgovor o preduzetim mjerama.

Radnje iz stava 1. ovog člana predstavljaju tešku povredu službene dužnosti.

U slučajevima iz stava 1. ovog člana građani se mogu obratiti i upravnoj inspekciji.

Član 77.

Državni službenici općinskih i gradskih organa uprave koji rješavaju zahtjeve građana u upravnom postupku ne smiju od građana zahtijevati da pribavljaju uvjerenja i druge javne isprave o činjenicama o kojima organi uprave te općine, odnosno grada vode službene evidencije, jer podatke o tim činjenicama državni službenici dužni su pribaviti po službenoj dužnosti.

Državni službenici, ili namještenici koji vode evidencije o činjenicama iz stava 1. ovog člana dužni su odmah postupiti po zahtjevu državnog službenika (usmeni ili pisani zahtjev) koji traži potrebne podatke.

O traženom podatku iz stava 1. ovog člana državni službenik sačinjava službenu zabilješku na posebnom listu papira, ili pribavlja uvjerenje, potvrdu ili drugu ispravu na propisanom obrascu. Sačinjena službena zabilješka predstavlja dokaz o toj činjenici.

Odredbe st. od 1. do 3. ovog ~lana primjenjuju se i na dr`avne slu`benike federalnih i kantonalnih organa uprave u odnosu na podatke o ~injenicama o kojima federalni, odnosno kantonalni organi uprave vode slu`bene evidencije.

^lan 78.

Kad se gra|anin odazove pozivu organa uprave, a bez njegove krivnje slu`bena radnja radi koje je pozvan nije obavljena, ima pravo zahtijevati naknadu nastalih tro{kova koji obuhvataju tro{kove prijevoza i tro{kove ishrane za vrijeme boravka u sjedi{tu organa uprave, s tim da ti tro{kovi ne mogu biti ve}i od visine slu`bene dnevnice utvr|ene za dr`avne slu`benike. Zahtjev za naknadu tro{kova podnosi se pisano organu uprave koji je pozvao gra|anina.

O zahtjevu za naknadu tro{kova odlu~uje se rje{enjem na osnovu propisa kojim su ure|ene naknade tro{kova svjedocima u upravnom postupku.

Protiv rje{enja iz stava 2. ovog ~lana gra|anin mo`e izjaviti `albu nadle`nom drugostepenom organu uprave u roku od osam dana od dana prijema rje{enja.

Tro{kovi iz stava 1. ovog ~lana ispla}uju se na teret sredstava za rad organa uprave pred kojim je vo|en upravni postupak.

Ukoliko dr`avni slu`benik, odnosno namje{tenik slu`benu radnju nije obavio namjerno, ili iz krajnje nepa`nje, u tom slu~aju organ uprave ima pravo regresa prema tom dr`avnom slu`beniku, odnosno namje{teniku za naknadu tro{kova koju je isplatio gra|aninu.

^lan 79.

Organi uprave i upravne organizacije i pravna lica sa javnim ovla{tenjima koji u skladu sa zakonom i drugim propisima vode slu`bene evidencije o odre|enim ~injenicama, du`ni su na pisani ili usmeni zahtjev gra|ana izdavati uvjerenja o podacima iz tih evidencija. Uvjerenja se izdaju odmah, a najkasnije u roku od pet dana od dana podnesenog zahtjeva.

^lan 80.

Odredbe ~l. od 74. do 79. ovog Zakona na odgovaraju}i na~in primjenjuju se i na odnose organa uprave prema pravnim licima i drugim institucijama kada organi uprave rje{avaju o njihovim zahtjevima u upravnom postupku.

Odredbe ~l. od 74. do 79. ovog Zakona na odgovaraju}i na~in primjenjuju se i na pravna lica sa javnim ovla{tenjima kada ta lica u vr{enju javnih ovla{tenja rje{avaju o pravima i obavezama gra|ana, pravnih lica i drugih subjekata.

IX. ODNOSI IZME\U ORGANA UPRAVE U OBAVLJANJU UPRAVNIH I STRU^NIH POSLOVA

1. Me|usobni odnosi organa uprave

^lan 81.

Organi uprave du`ni su sara|ivati sa organima uprave drugog nivoa vlasti u svim pitanjima koja su od zajedni~kog interesa za te organe uprave.

Me|usobni odnosi organa uprave na svim nivoima vlasti zasnivaju se na ovla{tenjima koja su za te organe utvr|ena ustavom i zakonom i drugim propisima i na saradnji, me|usobnom informiranju i dogovaranju, a {to se ostvaruje na na~in utvr|en u odredbama ~l. od 82. do 88. ovog Zakona.

Organi uprave nadležni za poslove inspeksijskog nadzora, pored saradnje iz člana 82. ovog Zakona, u vršenju inspeksijskog nadzora obavezni su saradivati i sa nadležnim sudovima, tužilaštvima i drugim odgovarajućim organima.

Član 82.

U ostvarivanju međusobne saradnje organi uprave na istom nivou vlasti obavezni su jedni drugima dostavljati određene podatke i informacije kojima raspolažu i do kojih dolaze u obavljanju svojih poslova, a koji su potrebni za obavljanje poslova iz njihove nadležnosti, s tim da, prema potrebi, mogu osnovati zajedničke stručne komisije, ili radne grupe za izvršenje određenog zadatka, organizirati savjetovanja i ostvarivati druge oblike međusobne saradnje od zajedničkog interesa o čemu zajednički odlučuju rukovodioci zainteresiranih organa uprave.

Obaveza organa uprave da jedni drugima dostavljaju podatke i obavještenja kojima raspolažu posebno se odnosi na podatke koji su od značaja za ostvarivanje prava i obaveze građana i pravnih lica u upravnom postupku.

2. Odnosi federalnih organa uprave i kantonalnih, općinskih i gradskih organa uprave

Član 83.

Odnosi federalnih organa uprave i kantonalnih, općinskih i gradskih organa uprave zasnivaju se na obavezama koje svaki od tih organa ima u odnosu na izvršavanje federalnih zakona i drugih federalnih propisa, kao i međunarodnih ugovora koje je zaključila Federacija, odnosno Bosna i Hercegovina.

Federalni organi uprave obavezni su osigurati izvršavanje propisa i ugovora iz stava 1. ovog člana na području cijele Federacije i u tom pogledu imaju ovlaštenja da prema kantonalnim, općinskim i gradskim organima uprave preduzimaju sve one mjere i aktivnosti kojima se osigurava obavljanje svih poslova državne uprave koji su federalnim propisom povjereni na vršenje kantonu, općini ili gradu kao i zadatke koji proizilaze iz međunarodnih ugovora, a kantonalni, općinski i gradski organi uprave obavezni su postupati po tim mjerama i aktivnostima federalnih organa uprave.

Član 84.

U obavljanju poslova koji proizilaze iz federalnih zakona i drugih federalnih propisa i međunarodnih ugovora za koje su obavljanje, pored federalnih organa uprave, ovlaštene i kantonalni, općinski i gradski organi uprave, u tim slučajevima federalni organi uprave u okviru svoje nadležnosti imaju pravo tražiti od odgovarajućih kantonalnih, općinskih i gradskih organa uprave podatke, spise i dokumentaciju i obavještenja o obavljanju poslova predviđenih u tim propisima i međunarodnim ugovorima, a ti organi su obavezni dostaviti tražene podatke, spise, dokumentaciju i obavještenja u rokovima koje su odredili federalni organi uprave.

Član 85.

Ako federalni organ uprave utvrdi da kantonalni, općinski i gradski organi uprave ne izvršavaju federalne zakone i druge federalne propise i međunarodne ugovore iz člana 83. ovog Zakona, ili ih pogrešno, ili nepravilno izvršavaju, u tom slučaju federalni organ uprave obavezan je o tome pisano upozoriti nadležni kantonalni, općinski i gradski organ uprave i tražiti da bez odlaganja obavljaju predviđene poslove, a istovremeno pisano obavijestiti i vladu kantona, odnosno općinskog načelnika i gradonačelnika kako bi ti organi, u granicama svojih nadležnosti, preduzeli odgovarajuće mjere da kantonalni, općinski i gradski organi uprave obavljaju poslove na koje je ukazao federalni organ uprave.

Ako kantonalni, općinski i gradski organ uprave i pored upozorenja iz stava 1. ovog člana ne izvršavaju federalne propise i međunarodne ugovore i ako bi odlaganje obavljanja tih poslova moglo izazvati teške posljedice, u tom slučaju federalni organ uprave dužan je o tim pitanjima odmah pisano obavijestiti Vladu Federacije.

Vlada Federacije odmah je obavijestiti vladu kantona, odnosno općinskog načelnika i gradonačelnika radi dogovora o rješavanju spornog pitanja, odnosno donijeti je odluku kojom je narediti nadležnom federalnom

organu uprave da neposredno izvr{ava federalni propis i me|unardni ugovor, dok te poslove ne po~ne obavljati nadle`ni kantonalni, odnosno op}inski, ili gradski organ uprave.

^lan 86.

Tro{kovi koji nastanu neposrednim obavljanjem poslova od federalnog organa uprave na osnovu odluke iz stava 3. ~lana 85. ovog Zakona, padaju na teret kantona, op}ine, odnosno grada ~iji organ uprave nije izvr{avao poslove iz federalnog propisa, odnosno me|unardnog ugovora.

Vlada kantona, odnosno op}inski na~elnik i gradona~elnik mogu podnijeti prigovor Vladi Federacije na visinu tro{kova iz stava 1. ovog ~lana, ~ija je odluka kona~na.

3. Odnosi kantonalnih organa uprave i op}inskih i gradskih organa uprave

^lan 87.

Odnosi kantonalnih organa uprave i op}inskih i gradskih organa uprave na podru~ju kantona zasnivaju se na obavezama koje svaki od tih organa ima u odnosu na izvr{avanje kantonalnih zakona i drugih kantonalnih propisa.

Kantonalni organi uprave obavezni su pratiti stanje i preduzimati potrebne mjere da op}inski i gradski organi uprave obavljaju poslove iz oblasti uprave koji su kantonalnim zakonom povjereni na vr{enje op}ini, odnosno gradu i u tom pogledu imaju pravo tra`iti odredjene podatke i obavje{tenja, a op}inski i gradski organi uprave du`ni su dostavljati te podatke i obavje{tenja u rokovima koje odredi kantonalni organ uprave.

Ako op}inski i gradski organi uprave ne izvr{avaju kantonalne zakone i druge propise, kantonalni organ uprave u ~iju nadle`nost spada izvr{avanje kantonalnog zakona, du`an je sa tim upoznati vladu kantona, kao i op}inskog na~elnika, odnosno gradona~elnika radi preduzimanja odgovaraju}ih mjera.

^lan 88.

Ako op}inski i gradski organ uprave i pored mjera iz stava 3. ~lana 87. ovog Zakona ne izvr{avaju kantonalne propise, u tom slu~aju vlada kantona mo`e narediti da nadle`ni kantonalni organ uprave neposredno preuzme obavljanje tih poslova, dok op}inski i gradski organ uprave ne po~ne obavljati te poslove.

Tro{kovi koji nastanu neposrednim obavljanjem poslova od kantonalnog organa uprave, pod uvjetima iz stava 1. ovog ~lana, padaju na teret sredstava bud`eta op}ine, odnosno grada ~iji organ uprave nije obavljao poslove predvi|ene kantonalnim zakonom i drugim kantonalnim propisom.

Op}inski na~elnik, odnosno gradona~elnik mogu podnijeti prigovor vladi kantona na visinu tro{kova iz stava 2. ovog ~lana, ~ija je odluka kona~na.

4. Odnosi federalnih, kantonalnih, op}inskih i gradskih upravnih organizacija

^lan 89.

Odredbe ~l. od 81. do 88. ovog Zakona analogno se primjenjuju i na odnose federalnih, kantonalnih, op}inskih i gradskih upravnih organizacija kada su zakonima i me|unardnim ugovorima iz ~lana 83. ovog Zakona ovla{teni da obave odredjene stru~ne i druge poslove iz tih zakona i ugovora.

X. ODNOS ORGANA UPRAVE I UPRAVNIH ORGANIZACIJA PREMA ORGANIMA IZVR[NE VLASTI, ORGANIMA ZAKONODAVNE VLASTI, OMBUDSMENIMA I PRAVNIM LICIMA

1. Odnos organa uprave i upravnih organizacija prema organu izvr{ne vlasti

^lan 90.

Odnos organa uprave i upravnih organizacija prema Vladi Federacije, vladi kantona i općinskom načelniku, odnosno gradonačelniku kao organima izvršne vlasti zasniva se na obavezi provođenja zahtjeva i smjernica koje u skladu sa ustavom i zakonom utvrdi organ izvršne vlasti za pojedine upravne oblasti, kao i odgovornosti za stanje u oblasti za koju su organi uprave i upravne organizacije osnovani, a što se ostvaruje na način reguliran u odredbama čl. od 91. do 97. ovog Zakona.

Član 91.

U cilju provođenja zakona i drugih propisa od organa uprave i upravnih organizacija Vlada Federacije, odnosno vlada kantona i općinski načelnik, odnosno gradonačelnik, svako za svoj nivo vlasti, mogu organima uprave i upravnim organizacijama odrediti sljedeće zadatke:

- 1) dati upute i smjernice za rad u izvršavanju zakona i drugih propisa;
- 2) naložiti da u određenom roku pripreme određeni propis, ili da donesu podzakonski propis ili opći akt iz svoje nadležnosti za koju su ovlaštteni;
- 3) odrediti izvršavanje pojedinih zadataka i utvrditi rok za njihovo izvršenje;
- 4) odrediti da se ispita stanje određenih pitanja iz njihove nadležnosti i podnesu izvještaji sa odgovarajućim prijedlozima;
- 5) odrediti izvršavanje i drugih zadataka iz njihove nadležnosti.

Organi uprave i upravne organizacije dužni su izvršiti zadatke iz stava 1. ovog člana.

Član 92.

Organi uprave i upravne organizacije na svim nivoima vlasti odgovorni su za svoj rad i stanje u oblasti za koju su osnovani sljedećim organima i to:

- 1) federalni organi uprave i upravne organizacije odgovorni su Vladi Federacije;
- 2) kantonalni organi uprave i upravne organizacije odgovorni su vladi kantona;
- 3) općinski organi uprave i upravne organizacije odgovorni su općinskom načelniku;
- 4) gradski organi uprave i upravne organizacije odgovorni su gradonačelniku.

Član 93.

Izvršni organi vlasti na svim nivoima vlasti imaju pravo razmatrati rad organa uprave i upravnih organizacija, ispitivati stanje u oblasti iz njihove nadležnosti i pokretati postupak za smjenjivanje rukovodioca organa uprave i upravne organizacije ako ocijene da ti organi i organizacije ne izvršavaju pravilno i na zakonom predviđen način poslove iz svoje nadležnosti i da su zbog toga nastale, ili mogu nastati štetne posljedice po prava i dužnosti građana, pravnih lica i drugih subjekata, ili posljedice za javne interese.

Razmatranje rada organa uprave i upravnih organizacija u smislu stava 1. ovog člana vrše sljedeći organi, i to:

- 1) Vlada Federacije za federalne organe uprave i upravne organizacije;
- 2) vlada kantona za kantonalne organe uprave i upravne organizacije;
- 3) općinski načelnik za općinske organe uprave i upravne organizacije;
- 4) gradonačelnik za gradske organe uprave i upravne organizacije.

Raspravu o odgovornosti kantonalnog, ili općinskog, ili gradskog organa uprave i prijedlog za smjenjivanje rukovodioca kantonalnog, općinskog i gradskog organa uprave ili upravne organizacije kod organa iz ta- od 2. do 4. stav 1. ovog -lana, ima pravo dati inicijativu i Vlada Federacije kada nadle`ni federalni organ uprave ili upravna organizacija utvrdi da nadle`ni kantonalni, ili općinski, ili gradski organ uprave ili upravna organizacija ne vr{e, ili nepravilno vr{e poslove dr`avne uprave koji su federalnim zakonom povjereni na vr{enje tim organima uprave ili upravnim organizacijama.

^lan 94.

Ako kanton, ili općina, ili grad svojim propisom nisu regulirali odreenu upravnu oblast koja se, prema Ustavu Federacije, nalazi u nadle`nosti kantona, ili općine, ili grada, a pitanja iz te oblasti odnose se na ostvarivanje prava i sloboda graana utvrjenih u Ustavu Federacije i u meunarodnim dokumentima u Aneksu, Vlada Federacije ima pravo inicirati da vlada kantona, odnosno općinski na~elnik, odnosno gradona~elnik preduzmu konkretne mjere za rje{avanje tog pitanja.

^lan 95.

Organi uprave i upravne organizacije obavezni su organima vlasti iz -lana 92. ovog Zakona dostavljati godi{nje izvje{taje o svom radu, a prema potrebi i -e{ }e, kao i izvje{taj o stanju u oblastima iz njihove nadle`nosti, te informacije, obavje{tenja, podatke, spise i drugu dokumentaciju koji su potrebni za rad izvr{nih organa vlasti.

^lan 96.

Organi uprave i upravne organizacije mogu od organa iz -lana 92. ovog Zakona tra`iti upute i smjernice o odrelenim pitanjima za izvr{avanje zakona i drugih propisa, a ti organi obavezni su odgovoriti na tra`enje organa uprave, odnosno upravne organizacije.

Organi uprave i upravne organizacije mogu organu izvr{ne vlasti predlo`iti da razmotri odrelena pitanja iz njihove nadle`nosti i tra`iti da organ izvr{ne vlasti preduzme potrebne mjere za rje{avanje problema u toj oblasti.

^lan 97.

Ako se utvrdi da podzakonski propis i opći akti koje je donio rukovodilac organa uprave, ili rukovodilac samostalne uprave i samostalne upravne organizacije, odnosno općinski na~elnik i gradona~elnik nisu u skladu sa zakonom, u tom slu~aju mo`e se pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine pokrenuti postupak za utvrjivanje zakonitosti tog propisa.

Postupak pred Ustavnim sudom Federacije, iz razloga navedenih u stavu 1. ovog -lana, u skladu sa Ustavom Federacije, mogu pokrenuti:

- 1) premijer ili zamjenik premijera Vlade Federacije za propise koje su donijeli rukovodioci federalnog organa uprave i federalne upravne organizacije na osnovu federalnog zakona;
- 2) premijer kantona za propise koje su donijeli rukovodioci kantonalnog organa uprave i upravne organizacije, odnosno općinski na~elnik i gradona~elnik na osnovu kantonalnog zakona.

2. Odnos organa uprave i upravne organizacije prema organu zakonodavne vlasti

^lan 98.

Organi uprave i upravne organizacije odgovorni su organu zakonodavne vlasti za zakonito, potpuno, efikasno i profesionalno obavljanje poslova iz svoje nadle`nosti.

Organi uprave i upravne organizacije imaju ovla{tenja i obaveze da organu zakonodavne vlasti podnose, radi razmatranja, pojedina pitanja iz svoje nadle`nosti i daju preporuke u vezi sa izvr{avanjem zakona i drugih propisa.

Organi uprave i upravne organizacije obavezni su na zahtjev organa zakonodavne vlasti podnositi izvještaje o svom radu, o stanju u odnosnoj oblasti i o izvršavanju zakona i drugih propisa, odgovarati na pitanja organa zakonodavne vlasti i, u skladu sa programom rada tog organa, odnosno na njegov zahtjev, pripremati zakone i druge propise, kao i analitičke, informativne i druge materijale.

3. Odnosi organa uprave prema ombudsmenima

^lan 99.

Odnos organa uprave prema ombudsmenima zasniva se na obavezama organa uprave utvrđenim ustavom i zakonom, odnosno propisom gradskog i općinskog vijeća.

^lan 100.

Organi uprave obavezni su omogućiti ombudsmenima na njihov zahtjev nesmetano ispitivanje njihove djelatnosti, odnosno djelatnosti državnih službenika i namještenika organa uprave za koje postoje podaci da su negirali ljudsko dostojanstvo, prava ili slobode, uključujući provođenje etničkog progona, ili održavanje njegovih posljedica.

Organi uprave obavezni su ombudsmenima osigurati sva službena dokumenta, uključujući i tajna, kao i upravne spise i osigurati saradnju svakog državnog službenika i namještenika posebno u pribavljanju potrebnih informacija, dokumenata i spisa.

Organi uprave obavezni su omogućiti ombudsmenu prisustvo pri rješavanju stvari u upravnom postupku.

^lan 101.

Ako organ uprave ne postupi po zahtjevu ombudsmena iz člana 100. ovog Zakona, ombudsmeni se mogu obratiti Vladi Federacije, odnosno vladi kantona, a u općini općinskom načelniku, odnosno gradonačelniku i zatražiti osiguranje ispunjenja njihovih zahtjeva od organa uprave.

4. Odnosi organa uprave i upravnih organizacija prema pravnim licima

^lan 102.

Organi uprave i upravne organizacije u okviru svoje nadležnosti imaju prema pravnim licima ovlaštenja i obaveze predviđene zakonom, odnosno propisom gradskog i općinskog vijeća, a naročito u pogledu vršenja prava nadzora nad zakonitostima rada tih pravnih lica kada su za to ovlaštena zakonom, odnosno propisom gradskog i općinskog vijeća.

^lan 103.

Organi uprave i upravne organizacije saraduju sa pravnim licima po pitanjima iz svoje nadležnosti koja su od značaja za rad organa uprave i upravne organizacije, ili su od interesa za rad tog pravnog lica.

Pravna lica obavezna su u skladu sa zakonom, na zahtjev organa uprave i upravne organizacije, dostavljati podatke, informacije i drugu dokumentaciju iz svoje djelatnosti, ako su ti podaci, informacije i dokumentacija od značaja za obavljanje poslova iz nadležnosti organa uprave, odnosno upravne organizacije.

5. Odnosi organa uprave i upravnih organizacija prema javnosti

^lan 104.

Organi uprave i upravne organizacije obavezni su na zahtjev pravnih lica iz oblasti zaštite i drugih sredstava javnog informiranja pružati obavještenja i davati podatke o pojedinim pitanjima iz svoje nadležnosti koja su od neposrednog interesa za rad sredstava javnog informiranja.

Organi uprave i upravne organizacije uskratit će davanje podataka ako podaci predstavljaju državnu, vojnu, službenu ili poslovnu tajnu, što se odnosi na način predviđen propisima o zaštiti tih tajni.

Davanje podataka, u skladu sa odredbom stava 1. ovog člana, vrši se na način predviđen Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 32/01) i propisa donesenih na osnovu tog Zakona.

6. Odnos organa uprave prema institucijama Bosne i Hercegovine, Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine i Republike Srpske

Član 105.

Organi uprave i upravne organizacije na svim nivoima vlasti u Federaciji dužni su ostvarivati odgovarajuću saradnju sa nadležnim institucijama Bosne i Hercegovine u onim pitanjima koja su zakonom Bosne i Hercegovine data u nadležnost Federacije, kantona, grada ili općine, kao i u drugim pitanjima od zajedničkog interesa i međusobno se dogovarati o načinu obavljanja tih poslova.

U obavljanju poslova iz stava 1. ovog člana organi uprave i upravne organizacije na svim nivoima vlasti u Federaciji, svako u pitanjima iz svoje nadležnosti, dužni su nadležnim institucijama Bosne i Hercegovine na njihov zahtjev dostavljati određene podatke, spise i drugu dokumentaciju koja je neophodna za rad tih institucija.

Član 106.

Organi uprave i upravne organizacije na svim nivoima vlasti u Federaciji, svako u pitanjima iz svoje nadležnosti, dužni su ostvarivati odgovarajuću saradnju sa nadležnim organima uprave i upravnim organizacijama Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine, kao i nadležnim organima uprave i upravnim organizacijama Republike Srpske u pitanjima od zajedničkog interesa i dogovarati se sa tim organima o načinu obavljanja tih poslova, kao i davati potrebne podatke i drugu dokumentaciju neophodnu za obavljanje poslova od zajedničkog interesa.

XI. SREDSTVA ZA RAD ORGANA UPRAVE I UPRAVNIH ORGANIZACIJA

1. Zajedničke odredbe

Član 107.

Sredstva za rad organa uprave i upravnih organizacija utvrđuju se u budžetu i to:

- 1) za federalne organe uprave i upravne organizacije u budžetu Federacije;
- 2) za kantonalne organe uprave i upravne organizacije u budžetu kantona;
- 3) za općinske organe uprave i upravne organizacije u budžetu općine;
- 4) za gradske organe uprave i upravne organizacije u budžetu grada.

Sredstva za rad organa uprave i upravnih organizacija iz stava 1. ovog člana utvrđuju se u visini koja osigurava obavljanje svih poslova iz nadležnosti organa uprave i upravnih organizacija polazeći od prirode i obima poslova, broja izvršioaca i drugih uvjeta neophodnih za efikasno obavljanje poslova iz njihove nadležnosti.

Prihodi koje organi uprave i upravne organizacije ostvare svojom djelatnošću u vlastite budžetska sredstva i koriste se za namjene utvrđene zakonom i drugim propisima.

Član 108.

Sredstva za rad organa uprave i upravnih organizacija su:

- 1) sredstva za plaće;
- 2) sredstva za materijalne troškove;
- 3) sredstva za posebne namjene i
- 4) sredstva opreme.

Naredbodavac za korištenje sredstava iz stava 1. ovog člana je rukovodilac organa uprave i upravne organizacije, u općini općinski načelnik, odnosno u gradu gradonačelnik.

2. Sredstva za plaće

Član 109.

Sredstva za plaće državnih službenika i namještenika iz organa uprave i upravnih organizacija osiguravaju se prema broju izvršioaca koji su utvrđeni pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i u zavisnosti od broja i strukture državnih službenika i namještenika u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom.

3. Sredstva za materijalne troškove

Član 110.

Sredstva za materijalne troškove služe za:

- 1) nabavku potrošnog materijala, sitnog inventara i troškove grijanja;
- 2) isplatu troškova za električnu energiju i održavanje iste u radnim prostorijama;
- 3) isplatu troškova za poštansko-telefonsko-telegrafске usluge, zakup i redovno održavanje radnih prostorija;
- 4) nabavku stručnih publikacija, literature i štampanje službenih materijala;
- 5) isplatu putnih i drugih troškova za službena putovanja, a koja se prema posebnim propisima priznaju organu uprave, odnosno upravnoj organizaciji u materijalne troškove;
- 6) isplatu drugih troškova potrebnih za vršenje djelatnosti organa uprave, odnosno upravne organizacije;
- 7) isplatu naknade za pokriće izdataka za ishranu državnih službenika i namještenika u toku rada, naknade za prijevoz državnih službenika i namještenika na posao i sa posla, naknade za korištenje godišnjeg odmora i druge materijalne troškove;
- 8) isplatu troškova osiguranja i drugih kapitalnih izdataka.

Član 111.

Sredstva za određene materijalne troškove koja se odnose na: finansiranje grijanja, osvjetljenje, održavanje radnih prostorija i sl., za potrebe višeg organa uprave i upravnih organizacija dodjeljuju se, po pravilu, organu ili zajedničkoj službi u kojim je djelokrugu obavljanje poslova koji same zajedničke troškove o čemu za federalne organe uprave i upravne organizacije odlučuje Vlada Federacije, a za kantonalne organe uprave i upravne organizacije vlada kantona, dok u općini, odnosno gradu odlučuje općinski načelnik, odnosno gradonačelnik.

4. Sredstva za posebne namjene

Član 112.

Sredstva za posebne namjene slu`e za:

- 1) podmirenje određenih posebnih potreba u vezi sa radom organa uprave, odnosno upravne organizacije;
- 2) finansiranje neprivrednih investicija;
- 3) naknade za rad članovima komisija, ili radnih grupa koje se formiraju radi izrade određenih zakona, drugih propisa, ili drugih značajnih materijala (elaborata i sl.) gdje je neophodno angažiranje stručnjaka iz drugih organa uprave, ili upravnih organizacija;
- 4) naknade po ugovorima za naučno-istraživačke i druge stručne poslove i stručno usavršavanje državnih službenika i namještenika;
- 5) namjene koje se ne finansiraju iz drugih sredstava.

5. Sredstva opreme

^lan 113.

Sredstva opreme ~ine:

- 1) inventar i druge pokretne stvari;
- 2) novčana sredstva namijenjena za nabavku opreme;
- 3) druga novčana sredstva koja se izdvoje po završnom računu i novčana sredstva dobivena prodajom, davanjem na korištenje, u zakup ili poslugu stvari opreme;
- 4) druga novčana sredstva koja u skladu sa zakonom slu`e za nabavku opreme organa uprave, odnosno upravnih organizacija.

6. Odlučivanje o nabavci i korištenju sredstava za rad

^lan 114.

Rukovodilac organa uprave i upravne organizacije, a u općini općinski načelnik, odnosno u gradu gradonačelnik odlučuju o raspodjeli i korištenju sredstava iz čl. od 109. do 113. ovog Zakona u skladu sa zakonom i drugim propisom, odnosno propisom općinskog, odnosno gradskog vijeća.

Rukovodioci organa i organizacija iz stava 1. ovog člana, u skladu sa zakonom i drugim propisima, samostalno odlučuju o: nabavljanju, prodaji, prenošenju prava korištenja, rashodovanju, davanju, ili uzimanju na poslugu, ili u zakup pokretnih stvari i opreme potrebne za rad organa, odnosno organizacija i to do visine vrijednosti koju odredi Vlada Federacije za federalne organe uprave i upravne organizacije, odnosno vlada kantona za kantonalne organe uprave i upravne organizacije, a općinsko, odnosno gradsko vijeće za općinske, odnosno gradske organe uprave i upravne organizacije.

Pokretna stvar ili oprema može se rashodovati ako je usljed dotrajalosti ili drugih uzroka postala neupotrebljiva, a ne može se popraviti.

Pokretne stvari i oprema iz stava 2. ovog člana koja se nabavlja, uz naknadu može se nabavljati samo u okviru sredstava predviđenih za te namjene u budžetu Federacije, odnosno budžetu kantona, grada i općine.

Nabavka stvari i opreme iz stava 2. ovog člana vrši se na osnovu ugovora ili prema drugom zakonom predviđenom osnovu i propisanom postupku.

^lan 115.

O nabavci nepokretnih stvari potrebnih za rad organa uprave i upravnih organizacija, koje se odnose na građevinsko i drugo zemljište, službene zgrade i prostorije i druge nepokretne stvari za rad i smještaj tih organa i organizacija, odlučuju i to:

- 1) za potrebe rada federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija odlučuje Parlament Federacije na prijedlog Vlade Federacije;
- 2) za potrebe rada kantonalnih organa uprave i upravnih organizacija odlučuje skupština kantona na prijedlog vlade kantona;
- 3) za potrebe rada općinskih, odnosno gradskih organa uprave i upravnih organizacija odlučuje općinsko, odnosno gradsko vijeće na prijedlog općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika.

Vlada Federacije, odnosno vlada kantona i općinski načelnik, odnosno gradonačelnik odlučuju o raspodjeli (davanju) nepokretnih stvari na korištenje organima uprave i upravnim organizacijama, o davanju tih stvari na privremeno korištenje, u zakup, ili na poslugu drugim organima vlasti, uz naknadu, ili bez naknade, ili uzimanju na privremeno korištenje, ili u zakup, ili na poslugu nepokretnih stvari o čemu se donosi posebna odluka, a prava i dužnosti utvrđuju se ugovorom.

Odredba stava 4. člana 114. ovog Zakona primjenjuje se i na nabavku zemljišta, službenih zgrada i prostorija iz st. 1. i 2. ovog člana.

Član 116.

Federalno ministarstvo finansija donosi provedbene propise, ili opće akte o materijalno-finansijskom poslovanju federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija, a u kantonu za kantonalne organe uprave i upravne organizacije, općinske i gradske organe uprave i upravne organizacije te propise donosi nadležni kantonalni organ uprave, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

XII. OSNOVNE ODREDBE O INSPEKCIJSKOM NADZORU

1. Zajedničke odredbe o inspeksijskom nadzoru

Član 117.

Odredbe čl. od 118. do 134. ovog Zakona primjenjuju se na inspekcije koje su organizirane u organima uprave, kao i na inspekcije organizirane u okviru posebnih uprava za inspekcije, ali samo u pitanjima koja zakonom o organiziranju tih inspekcija nisu drugačije uređena.

Član 118.

Poslove inspeksijskog nadzora koji su organizirani u okviru nadležnosti organa uprave obavljaju inspektori.

Inspektor može biti osoba koja ima završenu odgovarajuću visoku stručnu spremu, položen stručni upravni ispit predviđen za državne službenike, odnosno položen ispit općeg znanja predviđen za državne službenike organa uprave u Federaciji, ili javni ispit predviđen za državne službenike institucija Bosne i Hercegovine i najmanje tri godine radnog staža nakon završene visoke stručne spreme.

Inspektori su državni službenici sa posebnim ovlaštenjima.

Kad to potreba službe zahtijeva, rukovodilac organa uprave može, izuzetno, ovlastiti i drugog državnog službenika tog organa uprave koji ispunjava uvjete iz stava 2. ovog člana da izvrši samo određene poslove inspeksijskog nadzora, odnosno da inspektoru pomogne u vršenju određenog nadzora o čemu se obavezno donosi pisano rješenje.

Član 119.

Inspekcija je samostalna u svom radu i poslove inspekcijskog nadzora vr{i prema programu svog godi{njeg rada, a odre|ene inspekcijske preglede mo`e da izvr{i i na zahtjev rukovodioca organa uprave.

^lan 120.

Inspektor ima iskaznicu, kojom dokazuje svoje slu`beno svojstvo, identitet i ovla{tenja predvi|ena zakonom.

Federalni ministar pravde propisuje oblik i sadr`aj iskaznice, a iskaznicu inspektoru izdaje rukovodilac organa uprave u ~ijoj je nadle`nosti pojedina inspekcija.

^lan 121.

Postupak inspekcijskog nadzora pokre}e i vodi inspektor po slu`benoj du`nosti.

Svako fizi~ko i pravno lice ima pravo podnijeti zahtjev, ili inicijativu inspektoru da izvr{i odre|eni inspekcijski nadzor i preduzme upravne mjere za koje je ovla{teno zakonom.

Po zahtjevu, odnosno inicijativi iz stava 2. ovog ~lana inspektor je obavezan izvr{iti inspekcijski nadzor i preduzeti odgovaraju}e mjere i o tome pisano obavijestiti podnosioca zahtjeva, odnosno inicijative u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva ili inicijative.

^lan 122.

Svaki organ vlasti i pravno lice, odnosno druga institucija ~iji rad podlije`e inspekcijskom nadzoru, du`ni su inspektoru omogu}iti vr{enje nadzora i davati mu potrebna obavje{tenja i podatke od zna~aja za vr{enje tog nadzora.

Ako se inspektoru u vr{enju inspekcijskog nadzora onemogu}ava vr{enje pregleda, ili pru`i fizi~ki otpor, ili ako taj otpor osnovano o~ekuje, ili postoji ozbiljna prijetnja, inspektor mo`e zatra`iti pomo} od nadle`ne policije, a policija je obavezna pru`iti potrebnu za{titu i omogu}iti inspektoru da izvr{i inspekcijski nadzor u skladu sa zakonom.

^lan 123.

U vr{enju inspekcijskog nadzora inspektor ima pravo i obavezu neposredno pregledati poslovne prostorije i druge objekte, proces rada, proizvode i drugu robu, isprave i druge dokumente, kao i vr{iti druge radnje u skladu sa svrhom inspekcijskog nadzora (utvr`ivanje identiteta osoba, saslu{avanje, uzimanje uzoraka radi analize i sl.).

U vr{enju inspekcijskog nadzora inspektor je obavezan postupati tako da se ne otkriju podaci koji prema zakonu i drugom propisu predstavljaju slu`benu, ili drugu vrstu tajne.

^lan 124.

O svakom inspekcijskom nadzoru inspektor je obavezan sastaviti zapisnik i u njemu navesti ~injeno stanje utvr|eno inspekcijskim nadzorom.

Zapisnik se sastavlja prema pravilima upravnog postupka, a jedan primjerak dostavlja se odgovornom licu u organu, odnosno pravnom licu kod kojeg je vr{en inspekcijski nadzor.

^lan 125.

Kada se u vr{enju inspekcijskog nadzora utvrdi da je povrije|en zakon, ili drugi propis ~ije izvr{enje nadzire, inspektor ima ovla{tenja i obavezu da nalo`i sljede}e upravne i druge mjere:

1) naredi da se utvr|eni nedostaci i nepravilnosti otklone u odre|enom roku;

- 2) naredi preduzimanje odgovarajućih upravnih radnji koje su pravno lice, kao i pravno lice sa javnim ovlaštenjima, odnosno organ uprave i upravna organizacija obavezni da preduzmu;
- 3) zabrani preduzimanje radnji koje smatra da su u suprotnosti sa zakonom, ili drugim propisom nadležnim provoljenjem vrši nadzor;
- 4) izrekne i naplati novčanu kaznu na licu mjesta, ako je za to zakonom ovlašten o čemu se izdaje pisana potvrda;
- 5) podnese zahtjev za pokretanje disciplinske odgovornosti, odnosno prekršaja, ili privrednog prijestupa, odnosno krivičnu prijavu za krivično djelo, ako su povredom zakona, ili drugog propisa učinjeni ti prijestupi, ili krivično djelo;
- 6) preduzme i druge upravne mjere i radnje za koje je posebnim zakonom i drugim propisom ovlašten.

Član 126.

Upravne i druge mjere iz tač. od 1. do 3. i tačke 5. člana 125., kao i preventivne mjere iz člana 130. ovog Zakona inspektor naređuje donošenjem pisanog rješenja. Osnov za donošenje rješenja predstavlja učinjeni stanje navedeno u zapisniku iz odredbe člana 124. ovog Zakona.

Na rješenje iz stava 1. ovog člana odgovorno lice kod kojeg je izvršen inspekcijski nadzor ima pravo izjaviti žalbu nadležnom organu u roku od osam dana od dana prijema rješenja, ako posebnim zakonom nije određen drugi rok. Žalba se izjavljuje sljedećim organima i to:

- 1) ako je rješenje donio federalni inspektor žalba se izjavljuje federalnom ministru čiji je inspektor donio rješenje;
- 2) ako je rješenje donio kantonalni inspektor, a odnosi se na primjenu federalnog zakona, žalba se izjavljuje nadležnom federalnom inspektoru, a ako se rješenje odnosi na primjenu kantonalnog zakona, žalba se izjavljuje kantonalnom ministru čiji je inspektor donio rješenje;
- 3) ako je rješenje donio općinski, ili gradski inspektor, a odnosi se na primjenu federalnog zakona, žalba se izjavljuje nadležnom federalnom inspektoru, a ako se rješenje odnosi na primjenu kantonalnog zakona, žalba se izjavljuje nadležnom kantonalnom inspektoru, a ako se rješenje odnosi na primjenu općinskog, odnosno gradskog propisa, žalba se izjavljuje općinskom, odnosno gradskom organu određenom statutom, ili propisom općinskog, odnosno gradskog vijeća.

Rješenje po žalbi mora se donijeti najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema žalbe.

Rješenje doneseno po žalbi iz stava 2. ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda u skladu sa zakonom.

Član 127.

Pravno lice sa javnim ovlaštenjima, odnosno organ uprave i upravna organizacija kod kojih je izvršen inspekcijski nadzor, obavezni su postupiti po rješenju inspektora iz člana 126. ovog Zakona.

Član 128.

Inspektor je obavezan pratiti provedbu upravnih mjera koje je naložio rješenjem, pa ako utvrdi da se naređene mjere ne provode na način i u roku kako je rješenjem određeno, obavezan je podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, kao i preduzeti druge mjere za koje je zakonom ovlašten.

Ako inspektor ne može osigurati provedbu upravnih mjera u smislu stava 1. ovog člana, obavezan je o tome, bez odlaganja, pisano obavijestiti rukovodioca organa uprave kojem pripada taj inspektor, koji je obavezan podnijeti

zahtjev za pokretanje prekr{ajnog postupka, ako to nije u~inio inspektor i preduzeti druge mjere radi osiguranja provedbe nalo`enih mjera.

^lan 129.

Inspektor mo`e privremeno oduzeti dokumente i predmete koji u disciplinskom, odnosno prekr{ajnom, ili sudskom postupku mogu poslu`iti kao dokaz o ~emu je du`an izdati pisanu potvrdu.

^lan 130.

Inspektor je du`an preduzimati i odgovaraju`e preventivne aktivnosti u cilju spre~avanja nastupanja {tetnih posljedica zbog nedostataka i nepravilnosti u provedbi zakona i drugih propisa ~ije izvr{enje nadzire i u tom cilju ima pravo upozoriti fizi~ka i pravna lica na obaveze iz propisa, ukazati na {tetne posljedice koje mogu nastati i predlo`iti mjere za otklanjanje njihovih uzroka i druge mjere za koje cijeni da su potrebne, a fizi~ka i pravna lica su du`na postupiti po datim preventivnim mjerama inspektora.

Preventivne mjere iz stava 1. ovog ~lana nare|uju se rje{enjem.

^lan 131.

O svim izvr{enim inspekcijskim pregledima i preduzetim upravnim mjerama iz ~l. 125. i 130. ovog Zakona inspektor je du`an voditi evidenciju.

Federalni ministri, svaki u oblasti iz svoje nadle`nosti, propisuju sadr`aj i na~in vo|enja evidencije iz stava 1. ovog ~lana.

^lan 132.

Inspekcija je du`na najmanje jednom godi{nje podnijeti pisani izvje{taj o izvr{enim inspekcijskim pregledima, o na|enom stanju, pojavama i problemima i o preduzetim mjerama, sa prijedlogom mjera koje bi trebalo preduzeti za otklanjanje utvr|enog nezakonitog pona{anja. U izvje{taju se obavezno moraju obraditi vidovi i na~ini kr{enja zakona i drugih propisa, nedostaci u propisima i predlo`iti u kojem bi pravcu trebalo mijenjati pojedina zakonska rje{enja.

Izvje{taj iz stava 1. ovog ~lana podnosi se sljede}im organima i to:

- 1) federalna inspekcija izvje{taj podnosi Vladi Federacije i Parlamentu Federacije;
- 2) kantonalna inspekcija izvje{taj podnosi vladi kantona i skup{tini kantona;
- 3) op}inska, odnosno gradska inspekcija izvje{taj podnosi op}inskom na~elniku, odnosno gradona~elniku i op}inskom, odnosno gradskom vije}u.

2. Odnos federalne inspekcije prema kantonalnoj i op}inskoj inspekciji

^lan 133.

Federalna inspekcija sara|uje sa kantonalnom inspekcijom i pru`a joj potrebnu stru~nu pomo} u svim pitanjima od zajedni~kog interesa.

Saradnja i stru~na pomo} iz stava 1. ovog ~lana obavezno se ostvaruje u onim pitanjima u kojima je federalnim zakonom predvi|eno da odre|ene poslove inspekcijskog nadzora na provo|enju federalnog zakona vr{i kantonalna inspekcija.

U slu~ajevima iz stava 2. ovog ~lana federalna inspekcija ima pravo kantonalnoj inspekciji davati naloge, upute i instrukcije o na~inu vr{enja inspeksijskog nadzora, a kantonalna inspekcija du`na je postupiti po zahtjevima federalne inspekcije i obavijestiti je o preduzetim mjerama.

^lan 134.

Ako federalna inspekcija utvrdi da kantonalna inspekcija ne vr{i, ili nepravilno vr{i inspeksijski nadzor iz stava 2. ~lan 133. ovog Zakona, u tom slu~aju federalna inspekcija obavezna je sa tim upoznati vladu kantona i tra`iti preduzimanje odgovaraju}ih mjera kako bi kantonalna inspekcija vr{ila taj nadzor, a do po~etka rada kantonalne inspekcije, taj inspeksijski nadzor vr{it }e federalna inspekcija.

Tro{kovi nastali vr{enjem inspeksijskog nadzora od federalne inspekcije iz stava 1. ovog ~lana padaju na teret kantonalnog organa uprave u ~iju nadle`nost spada taj inspeksijski nadzor.

^lan 135.

Odredbe ~l. 133. i 134. ovog Zakona analogno se primjenjuju i na odnose federalne inspekcije prema op}inskoj, odnosno gradskoj inspekciji u slu~ajevima kada je federalnim zakonom op}inska, odnosno gradska inspekcija ovla{tena da vr{i odre|ene poslove inspeksijskog nadzora nad provo|enjem federalnog zakona.

^lan 136.

Odredbe ~l. 133. i 134. ovog Zakona analogno se primjenjuju i na odnose kantonalne inspekcije prema op}inskoj, odnosno gradskoj inspekciji, a posebno u pitanjima u kojima je op}inska, odnosno gradska inspekcija kantonalnim zakonom ovla{tena da vr{i odre|ene poslove inspeksijskog nadzora nad provo|enjem kantonalnog zakona.

3. Federalna upravna inspekcija

^lan 137.

Poslove upravne inspekcije nad izvr{avanjem ovog Zakona i federalnih zakona, koji se odnose na radne odnose dr`avnih slu`benika i namje{tenika u organima uprave i upravnim organizacijama, upravni postupak i posebne upravne postupke ure|ene federalnim propisima i kancelarijsko poslovanje u organima uprave i upravnim organizacijama i pravnim licima sa javnim ovla{tenjima vr{i Federalno ministarstvo pravde.

U vr{enju inspeksijskog nadzora federalni upravni inspektor postupa u skladu sa odredbama ~l. od 117. do 143. ovog Zakona.

^lan 138.

Poslove upravne inspekcije iz ~lana 137. ovog Zakona neposredno vr{e federalni upravni inspektori.

Za federalnog upravnog inspektora mo`e se postaviti diplomirani pravnik koji ima polo`en neki od ispita predvi|enih u odredbi stava 2. ~lana 118. ovog Zakona i najmanje tri godine radnog sta`a na najslu`benijim upravno-pravnim poslovima, ili upravnom rje{avanju poslije polo`enog navedenog ispita.

^lan 139.

Federalni upravni inspektor inspeksijskim nadzorom utvr|uje ~injenice koje se odnose na sljede}a pitanja:

- 1) po{tovanja pravila upravnog postupka prilikom rje{avanja zahtjeva gra|ana i pravnih lica u prvostepenom i drugostepenom upravnom postupku;
- 2) primjene propisa o dr`avnoj upravi koji se odnose na organizaciju i na~in rada organa uprave i upravnih organizacija (pravilnik o unutra{njoj organizaciji);

- 3) primjene propisa o radnim odnosima prilikom ostvarivanja prava državnih službenika i namještenika iz radnog odnosa u organima uprave i upravnim organizacijama, kao i primjena propisa u pogledu ispunjavanja uvjeta {kolske sprema i drugih uvjeta službenih lica koja rade na poslovima upravnog rješavanja u pravnim licima sa javnim ovlaštenjima;
- 4) rješavanja upravnih stvari u prvostepenom i drugostepenom upravnom postupku u propisanim rokovima;
- 5) pravilnosti primjene pravila postupka koja su uređena Zakonom o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99);
- 6) namjena prikupljanja dokaza u upravnom postupku, a posebno dokaza koji prema zakonu treba da se pribavljaju po službenoj dužnosti;
- 7) namjena provedbe administrativnog izvršenja;
- 8) pružanja pravne pomoći građanima i pravnim licima u upravnim postupcima;
- 9) vođenja propisane evidencije za prvostepeni i drugostepeni upravni postupak;
- 10) primjene propisa o kancelarijskom poslovanju.

Inspekcijski nadzor iz stava 1. ovog člana federalni upravni inspektori vrše u federalnim, kantonalnim, gradskim i općinskim organima uprave i upravnim organizacijama i pravnim licima sa javnim ovlaštenjima kojima su ta ovlaštenja povjerena federalnim zakonom.

Član 140.

Federalni upravni inspektor dužan je primjerak zapisnika o izvršenom inspekcijskom nadzoru dostaviti rukovodiocu organa uprave i upravne organizacije, a u gradu i općini gradonačelniku, odnosno općinskom načelniku, odnosno rukovodiocu pravnog lica sa javnim ovlaštenjima.

Prema potrebi, federalni upravni inspektor može i Vladu Federacije upoznati sa nalženim stanjem, odnosno vladu kantona, a u općini općinskog načelnika, odnosno u gradu gradonačelnika i predložiti preduzimanje odgovarajućih mjera.

Član 141.

Protiv rješavanja federalnog upravnog inspektora donesenog na osnovu stava 1. člana 126. ovog Zakona rukovodilac organa uprave, odnosno upravne organizacije, kao i gradonačelnik i općinski načelnik i pravno lice sa javnim ovlaštenjima, mogu u roku od osam dana od dana prijema rješavanja izjaviti žalbu federalnom ministru pravde.

Žalba na rješavanje iz stava 1. ovog člana odlučuje izvršenje rješavanja.

Rješavanje doneseno po žalbi je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor kod Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine.

Član 142.

Ako federalni upravni inspektor utvrdi da se povredama federalnih zakona i drugih federalnih propisa građanima i pravnim licima onemogućava ostvarivanje njihovih prava i pravnih interesa u propisanim rokovima, ili na bilo koji drugi način onemogućava ostvarivanje tih prava (član 74. stav 1.), federalni upravni inspektor obavezan je pisano, bez odlaganja sa tim upoznati Vladu Federacije, odnosno vladu kantona, a u općini, odnosno gradu općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika i ukazati na posljedice koje su iz takvog stanja nastupile, ili bi mogle nastupiti i zatražiti da ti organi preduzmu odgovarajuće mjere iz okvira svoje nadležnosti u cilju otklanjanja nepravilnosti na koje ukazu federalni upravni inspektori.

^lan 143.

Gra|ani, pravna lica, kao i dr`avni slu`benici i namje{tenici imaju pravo, radi za{tite svojih prava utvr|enih ovim i drugim federalnim zakonima i drugim federalnim propisima, obra}ati se usmeno ili pisano federalnoj upravnoj inspekciji u svim slu~ajevima kada im se na bilo koji na~in ote`ava, ili onemogu}ava da brzo i jednostavno ostvaruju svoja prava i pravne interese, ili da izvr{avaju svoje obaveze kod organa uprave, ili upravne organizacije, odnosno pravnog lica sa javnim ovla{tenjima, a naro~ito:

- 1) ako im se u zakonom propisanom roku ne rje{avaju zahtjevi i `albe u upravnom postupku, odnosno u postupku iz radnih odnosa;
- 2) ako se od njih tra`i da u upravnom postupku dokazuju ~injenice uvjerenjima i drugim javnim ispravama koje je po slu`benoj du`nosti, u skladu sa ovim ili drugim zakonom, obavezan pribavljati dr`avni slu`benik koji vodi upravni postupak;
- 3) ako im se ne izvr{avaju upravni akti doneseni radi ostvarivanja prava i pravnih interesa u upravnom postupku;
- 4) ako im se ne pru`a pravna pomo} u ostvarivanju prava i pravnih interesa i izvr{avanju obaveza u upravnom postupku.

Federalni upravni inspektor obavezan je odmah postupiti po zahtjevu iz stava 1. ovog ~lana na na~in utvr|en u odredbi ~lana 121. stav 3. ovog Zakona.

4. Kantonalna upravna inspekcija

^lan 144.

Kantonalna upravna inspekcija organizira se za vr{enje inspeksijskog nadzora u kantonalnim, op}inskim i gradskim organima uprave i upravnim organizacijama i pravnim licima sa javnim ovla{tenjima i to u odnosu na sljede}a pitanja:

- 1) u op}inskim i gradskim organima uprave i upravnim organizacijama vr{i inspekciju u odnosu na pitanja iz odredbe stava 1. ~lana 139. ovog Zakona, koja su regulirana federalnim propisima;
- 2) u kantonalnim, op}inskim i gradskim organima uprave i upravnim organizacijama vr{i inspekciju u odnosu na pitanja iz odredbe stava 1. ~lana 139. ovog Zakona, koja su regulirana kantonalnim zakonom i drugim kantonalnim propisom;
- 3) u pravnim licima sa javnim ovla{tenjima kojima su javna ovla{tenja povjerena kantonalnim zakonom u odnosu na pitanja iz stava 1. ~lana 139. ovog Zakona, koja su regulirana federalnim i kantonalnim propisima.

U vr{enju inspeksijskog nadzora iz stava 1. ovog ~lana kantonalna upravna inspekcija postupa u skladu sa odredbama ~l. od 117. do 143. ovog Zakona.

XIII. KANCELARIJSKO I ARHIVSKO POSLOVANJE

^lan 145.

Organi uprave i upravne organizacije, kao i pravna lica sa javnim ovla{tenjima i javna preduze}a i javne ustanove du`ni su voditi kancelarijsko i arhivsko poslovanje u poslovima iz svoje nadle`nosti.

Kancelarijsko poslovanje obuhvata evidenciju o svim predmetima koji se odnose na upravno rje{avanje u prvostepenom i drugostepenom upravnom postupku i evidenciju o predmetima i drugim aktima koji se rje{avaju u okviru vr{enja stru~nih i drugih poslova iz nadle`nosti organa, organizacija i pravnih lica iz stava 1. ovog ~lana.

Kancelarijsko poslovanje iz stava 2. ovog ~lana vodi se na na~in utvr|en u propisu koji se donosi na osnovu ~lana 153. ovog Zakona, a arhivsko poslovanje vodi se na na~in utvr|en posebnim federalnim propisima koji se odnose na arhivsko poslovanje organa uprave, upravnih organizacija i pravnih lica.

Odredbe ovog ~lana odnose se i na kancelarijsko i arhivsko poslovanje organa zakonodavne i izvr{ne vlasti i njihovih stru~nih i drugih slu`bi i tijela.

^lan 146.

Organi uprave i upravne organizacije koji po bilo kom osnovu prestaju raditi, du`ni su slu`bena akta, spise i drugu dokumentaciju predati organu uprave, ili upravnoj organizaciji koji preuzimaju poslove ukinutog organa, odnosno organizacije.

Primopredaja akata, spisa i dokumentacije iz stava 1. ovog ~lana vr{i se na na~in ure|en u propisu koji na osnovu ~lana 153. ovog Zakona donosi federalni ministar pravde.

XIV. PRIMJENJIVANJE ODREDBA OVOG ZAKONA NA DRUGE ORGANE I SLU@BE

^lan 147.

Odredbe ovog Zakona, koje se odnose na unutra{nju organizaciju organa uprave, status i ovla{tenja rukovodioca organa uprave, rukovode}e dr`avne slu`benike, radne odnose i sredstva za rad organa uprave, shodno se primjenjuju i na stru~ne i druge slu`be organa izvr{ne vlasti, organa zakonodavne vlasti, ombudsmene, organa sudske vlasti, tu`ila{tva, pravobranila{tva, ustanove za izvr{enje krivi~nih sankcija, zatvore i organe za prekr{aje Federacije, kantona, grada i op}ine, ako posebnim zakonom ili drugim propisom nije druga~ije odre|eno.

XV. NADZOR NAD PRIMJENOM OVOG ZAKONA

^lan 148.

Nadzor nad primjenom ovog Zakona u federalnim, kantonalnim, gradskim i op}inskim organima uprave i upravnim organizacijama i pravnim licima sa javnim ovla{tenjima i preduzimanje odgovaraju}ih mjera za njegovu pravilnu primjenu vr{i Federalno ministarstvo pravde, a u odnosu na sredstva za rad organa uprave i upravnih organizacija nadzor vr{i Federalno ministarstvo finansija za federalne organe uprave i upravne organizacije, a kantonalno ministarstvo nadle`no za finansije za kantonalne organe uprave i upravne organizacije, dok op}inski, odnosno gradski organ uprave nadle`an za finansije, nadzor vr{i za op}inske, odnosno gradske organe uprave i upravne organizacije.

XVI. KAZNE NE ODREDBE

^lan 149.

Nov~anom kaznom u iznosu od 3.000 KM do 20.000 KM kaznit }e se za prekr{aj pravno lice sa javnim ovla{tenjima, kao i druga pravna lica ako:

- 1) ne postupi po nalogu organa uprave (~lan 28. stav 2.);
- 2) na zahtjev nadle`nog organa uprave ne dostavlja izvje{taje, podatke i informacije iz oblasti koji se odnose na javna ovla{tenja (~lan 30. stav 2.);
- 3) onemogu}ava, ili na bilo koji drugi na~in ometa ostvarivanje prava i pravnih interesa gra|ana, ili pravnih lica, ili zahtjeve gra|ana i pravnih lica ne rje{ava u propisanim rokovima (~lan 74. i ~lan 76. stav 1. u vezi sa ~lanom 80. stav 2.);
- 4) gra|anima ne pru`a potrebnu pravnu pomo} i ne daje odgovaraju}a obja{njenja o na~inu ostvarivanja njihovih prava i obaveza (~lan 75. u vezi sa ~lanom 80. stav 2.);

5) od građana traži nepotrebne i suvišne dokaze, ili traži dokaze o kojima se vodi službena evidencija (~lan 77. stav 1. u vezi sa ~lanom 80. stav 2.);

6) na zahtjev građana ne izda uvjerenja o činjenicama o kojima vodi službenu evidenciju (~lan 79. u vezi sa ~lanom 80. stav 2.);

7) na zahtjev organa uprave i upravne organizacije ne dostavlja podatke, informacije i drugu dokumentaciju (~lan 104. stav 2.);

8) inspektor onemogućava vršenje inspekcijskog nadzora, ili pruži fizički otpor, ili ne daje potrebna obavještenja i podatke od značaja za vršenje nadzora (~lan 122.);

9) ne postupa po rješenju inspektora (~lan 127.), ili po rješenju inspektora kojim su naređene preventivne mjere (~lan 130.);

10) ne vodi kancelarijsko i arhivsko poslovanje na propisan način (~lan 145.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 300 KM do 2.000 KM i odgovorno lice u pravnom licu iz stava 1. ovog člana.

Član 150.

Novčanom kaznom u iznosu od 300 KM do 2.000 KM kaznit će se za prekršaj odgovorno lice u organu uprave i upravnoj organizaciji ako:

1) ne preduzima predviđene mjere (~lan 28. stav 1.);

2) ovlasti državnog službenika da donosi rješenja i druga pojedinačna akta bez donošenja posebnog pisanog rješenja (~lan 70. stav 3.);

3) zahtjeve građana ne rješava u propisanim rokovima (~lan 74.);

4) građanima ne pruža potrebnu pravnu pomoć i ne daje odgovarajuća objašnjenja i upute za ostvarivanje njihovih prava i obaveza (~lan 75.);

5) od građana traži nepotrebne i suvišne dokaze, ili traži dokaze koji se prema zakonu moraju pribavljati po službenoj dužnosti, ili ako na bilo koji drugi način odugovlači sa rješavanjem zahtjeva građana (~lan 76. stav 1.);

6) ne postupa po predstavkama i pritužbama građana (~lan 76. stav 2.);

7) od građana traži pribavljanje uvjerenja i drugih isprava o činjenicama iz službenih evidencija (~lan 77. stav 1.);

8) na zahtjev građana ne izda uvjerenja o činjenicama iz službenih evidencija (~lan 79.);

9) na zahtjev federalnog organa uprave ne dostavi podatke, spise, dokumentaciju i obavještenja o izvršenim poslovima (~lan 84.);

10) na zahtjev kantonalnog organa uprave ne dostavi određene podatke i obavještenja (~lan 87. stav 2.);

11) onemogućava ombudsmenu ispitivanje njihove djelatnosti, odnosno djelatnosti državnih službenika i namještenika, ili ne osigura sva službena dokumenta, uključujući i tajna, kao i upravne spise i osigura saradnju svakog državnog službenika, ili onemogućuje prisustvo ombudsmena pri rješavanju stvari u upravnom postupku (~lan 101.);

12) na zahtjev pravnih lica iz oblasti {tampe i drugih sredstava javnog informiranja ne pru`i obavje{tenja i ne da podatke o pojedinim pitanjima iz svoje nadle`nosti (~lan 104. stav 1.);

13) onemogu}ava inspekcijski nadzor, ili ne da potrebne podatke i obavje{tenja, ili inspektoru pru`i fizi~ki otpor ili prijetnje (~lan 122.);

14) ne postupi po rje{enju inspektora (~lan 127.), ili po preventivnim mjerama koje daje inspektor (~lan 130.);

15) ne vodi kancelarijsko i arhivsko poslovanje na propisani na~in (~lan 145.).

Odgovornim licem u organu uprave i upravnoj organizaciji, u smislu stava 1. ovog ~lana, smatra se rukovodilac organa uprave i upravne organizacije, inspektor, op}inski na~elnik, odnosno gradona~elnik, kao i dr`avni slu`benik koji je zadu`en da neposredno obavi odre`eni posao, a nije ga obavio, ili je izvr{io radnju suprotno datoj obavezi.

XVII. PRIJELAZNE I ZAVR[NE ODREDBE

^lan 151.

Federalni, kantonalni, op}inski i gradski organi uprave i upravne organizacije organizirat }e se u skladu sa ovim Zakonom u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

^lan 152.

Rukovodioci federalnih organa uprave koji su ovim Zakonom ovla{teni za dono{enje podzakonskih propisa za provo{enje pojedinih odredaba ovog Zakona donijet }e te propise u roku od {est mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

^lan 153.

Federalni ministar pravde propisat }e sadr`aj i na~in vo{enja kancelarijskog poslovanja u federalnim, kantonalnim, op}inskim i gradskim organima uprave i upravnim organizacijama, te u zakonodavnim i izvr{nim organima vlasti i njihovim stru~nim i drugim slu`bama i tijelima, kao i pravnim licima sa javnim ovla{tenjima i drugim pravnim licima javnog karaktera i postupak sa arhivskim predmetima u tim organima, organizacijama i pravnim licima, kao i postupak primopredaje slu`benih akata, spisa i druge slu`bene dokumentacije, izme[u ukinutih, odnosno novoosnovanih federalnih organa uprave, kantonalnih, op}inskih, odnosno upravnih organizacija.

Propisi iz stava 1. ovog ~lana donijet }e se u roku od deset mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

^lan 154.

Kanton, op}ina i grad du`ni su svoje propise o upravi uskladiti sa odredbama ovog Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

^lan 155.

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje da va`i Zakon o upravi u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Slu`bene novine Federacije BiH", br. 28/97 i 26/02).

^lan 156.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Slu`benim novinama Federacije BiH".

Predsjedavaju }i
Doma naroda

Parlamenta Federacije BiH
Slavko Mati}, s.r.

Predsjedavaju }i
Predstavni~kog doma
Parlamenta Federacije BiH
Muhamed Ibrahimovi}, s.r.